ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5119 — 3/16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 16 ԲԱՄԱԶԱՆ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5119

در علیه ده غلطه ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրգ.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստալի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Ցեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՆԱՐԳՈՒԱԾ ՅԻՇԱՏԱԿ

Երանուհի մայրապետին համար կարելի է ըսել թէ քննադատութեանց տարափի մը մէջ աւանդեց իր հոգին,—թէեւ ինքը՝ իր ուշակորոյս վիճակին մէջ՝ անտեղեակ մնաց իր վրայ գրուածներուն: Եւ յուզարկաւորութեան, ու յաջորդ օրերն ալ, լրագրական խմբերգը չարունակուեցաւ, ու թերթեր գտնուեցան որոնք կարծես լուռ մրցում մը կը կատարէին՝ դիրար գերազանցելու համար կծու ակնարկութիւններով, տգեղ սրամտութիւններով անարգելու համար այդ խեղճ կնոջ յիշատակը:

Դիտեմ որ լրագրական այս ներդաշնակութեան եւ գոռուգոչումին մէջտեղ չատ տկար ու անարձագանգ պիտի մնայ տարբեր խաղ մը հնչեցնել փորձողի մը ձայնը, բայց միթէ ասիկա պատճառ մըն է հրապարակագրի մը համար՝ իր մտածածը ու զգացածը անկեղծապէս չըսելու:

Առաջին ծանրարդներէն մէկը այն փիկարար դերին, զոր Պատրիարքարանի երկու անձնուէր Դիւանապետները կատարեցին՝ իբրեւ խնամակալ՝ Դալիֆեան Որբանոցին վրայ, չատ կարճ միջոցի մէջ, եւ հաւատացող մը թէ Տիկիններու Նորակազմ Խնամակալութիւնը պիտի ջանայ օրինակելի վիճակի մը մէջ դնել այդ հաստատութիւնը, չեմ կրնար սակայն ըսել, որչափ ալ անձեռնհաս գտնուիմ, թէ Երանուհի մայրապետը չատ քիչ օգուտ ունեցաւ—կամ, ըստ ոմանց, բնաւ—Սրբուհի մայրապետէն իրեն կտակուած Որբանոցին, զոր վարեց տասներեք տարի անընդհատ: Լաւագոյնը լաւին թշնամին է, եւ ի հարկէ երեւակայուած բարւոք կացութիւն մը կը նսեմացնէ այն զոր ունեցաւ Խաչատուրի բարձունքին վրայ լքուած ու իր բաղդին թողուած այդ բարեգործական յարկը, վերջին տասնեակ տարիներուն մէջ մանաւանդ: Երանի՛ թէ Թէլեան ու Խաչատուրեան էֆէնտիները այդքան ժամանակ առաջ հրաժարուէին ստանձնել վերին հսկողութիւնը Դալիֆեան Որբանոցին, որ սքանչելի կազմակերպութիւն մը ունեցած եւ լաւագոյն արդիւնքներ տուած պիտի ըլլար այսօր: Առանց այս տեսակ զօրաւոր աջակիցներու, անուանական խնամակալով մը միայն—ինչպէս կը գրեն հիմայ թերթերը—,եւ առանց Պատրիարքարանի անմիջական հսկողութեանը ու հոգածութեանը, զոր չպիտի կրնար մերժել Երանուհի մայրապետ, ի՞նչ կը սպասէինք անկէ: Որչա՛փ հեշտ բան է, ձիրան այս խստաշունչ օդերուն, տաքուկ խմբագրատան մը անկիւնը նստած՝ էջեր լեցնել վճռելու համար թէ մեծ բան մը չէր մայրապետին ըրածը, — գլուղէ գիւղ, տունէ տուն վազվռտել, իր որբուհիներուն հագուստ ճարելու, ամէն պէտքերնին հոգալու, եւ երբ մեծնային անոնք՝ օժիտ մը պատրաստելով ամուսնացնելու: Ո՞ր կին, մեր մէջ, Սրբուհի մայրապետէն ետքը, անոր յաջորդին չափ ժիր ու գործունեայ եղած է: Նոյն իսկ մենք, այրերս, որ կը ճառենք այսպէս, պիտի կրնայի՞նք անհատապէս տակալ այդպիսի աշխատութեան մը ու պատասխանատուութեան մը բեռան, եթէ կոչուած ըլլայինք միս-մինակին վարել Խաչատուրի Որբանոցը, առանց հաւաքական աջակցութեան մը որ մայրապետին հիւանդութեանէն քանի մը ամիս առաջ միայն նուիրուեցաւ իրեն, 1902 մայիսի սկիզբը, մինչ իր գործունէութիւնը կը սկսի 1889էն:

Այս երկու թուականներն իրարմէ անջատող միջոցը Երանուհի մայրապետին ու անոր վարած հաստատութեան համար չունեցաւ միթէ նիւթական տագնապի շրջաններ. ձիւներ՝ ուր փայտը եւ ածուխը կը պակսէին եւ ամաններ՝ ուր նուիրատուութիւնները ցանցառ կը դառնային՝ հարուստ ընտանիքներու դիւաղնացութեանց պատճառաւ: Այդ օրերուն մէջ, մենք՝ օրագրողներս՝ հաղիւ կը յուսարէինք թերթին մէկ անկիւնը նետել նպաստի ցուցակները կամ շնորհակալութեան գիրերը՝ զորս մայրապետը անձամբ կը բերէր խմբագրատունները,— առանց բնաւ գթութեան հրաւէր մը ընկերացնելու անոնց, առանց գոնէ մօտէն երթալ քննելու Որբանոցին վիճակը եւ հրապարակելով զայն՝ դարմանը ցոյց տալու: Եւ հիմայ որ խնամակալներ ու խնամակալուհիներ կան՝ որոնք ամէն հոգ ստանձնած են, բազմաչխատ ու տարաբաղդ մայրապետին վախտ մարմինը դեռ հող չիջուցուած՝ պերճախօս կը կարդանք զայն դատափետելու համար:

Բայց հանրային կեանքի մէջ, կրթական կամ բարեգործական հաստատութեանց համար աշխատողներուն ճակատագիրը սովորաբար այս չէ՞ միթէ, — մեր համայնքին վրայ խօսելով: Ո՛չ իսկ կ'ուզենք միտքերնիս բերել թէ՝ Երանուհի մայրապետը ինչ մըն էր, անուս եւ աղքատ կին մը, ուսկից աւելին պէտք չէր սպասէինք, մենք որ այնքան մեծարալից ու համակրալից կը դառնանք կարգ մը կիներու, — Տիկիններու առջեւ,— որոնք անոր թափած աշխատանքին պղտիկ մէկ բաժինը իսկ կը զլանան հանրային օգուտ, եւ քիչ մը ուսմունք գիտնալուն կամ իրենց ունեցածէն աննշան մասնիկ մը նպաստ տուած ըլլալնուն համար՝ անհանդուրժելիօրէն յաւակնոտ ու մեծամիտ կը հանդիսանան:

Երանուհի մայրապետը կրնար ունենալ իր «մարդկային թերութիւնները — քաղաքական բացատրութիւն մը գործածելու համար — բայց որքա՜ն ալ առաւելութիւններով օժտուած էր, իր ժողովրդական կնոջ, անուս կնոջ սահմանին մէջ: Իրեն համար ըսին — միչա իր մահէն ետքը— թէ մուրացկանութեան նմանող դիմումներ կ'ընէր չատ անգամ: Գտնուեցա՞ն սակայն, իր կենդանութեան ատեն, մէկ քանի հարուստներ՝ որոնք վճռանձնաբար առաջ անցնէին Դալիֆեան Որբանոցին տարեկան բացը գոցելու յօժար, պայման դնելով որ մայրապետը դուռնէ դուռ չպտտի այլեւս եւ մատակարարութիւնը ենթարկուի ուղղակի Պատրիարքարանի քննդրոյնին:

Իրա՛ւ, բացարձակ ու անխառն դրուատիքի մը արժանի չի հանդիսացուց իր գործը, որ թերի ու քննադատելի կողմեր ունէր, բայց իր նոր գոցուած հոգակոյտին չուրջը արձակուած պարսաւանքները անիրաւ էին ու ծայրայեղութեան արդիւնք:

Ուշիմ՝ իր վարած գործին համար, եւ անփոյթ՝ իր անձին համար, չարքաշ՝ որչափ որ կրնայ ըլլալ կին մը, իր սանուհիներէն սիրուած, անոնց հոգածու, եւ աշխատասիրութիւնը յամառութեան հոմանիշ ըմբռնած, Երանուհի Մայրապետը—հակառակ իր մահէն ետքը իր դէմ գրուածներուն—եղական դիր մըն էր հայ «փափուկ» սեռին մէջ,—եթէ երբեք հեգնութիւն մը չէ այս բացատրութիւնը գործածել իրեն համար, որ փափկութեան ու հանդգնաբարութեան ի՞նչ ըլլալը վաղուց մոռցած էր, պզտիկ հասակէն, երբ կուսակրօնութեան ու մարպետութեան սեւ քողը անցուց ճակտին:

Ս. Ս.

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԻՆՉ Է ԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆԸ

Բարաւորքալ պէտք մըն է անօթութիւնը, կ'ըսէ գիտական քրոնիկագիր մը: Անսուաղութիւնը չէ անիկա, եւ ոչ ալ այդ անուաղութեան ճչգրիտ, ստոյգ արտայայտութիւնը: Սակայն իր նկարագիրը չգային, այսինքն երեւակայական է: Նախ ո՛ւրիշ անօթութիւն կը զգայ մարդ: Հարցուցէ՛ք ձեր ծանօթներուն ու բարեկամներուն: Ոմանք վիրը ցոյց կուտան, ուրիշներ՝ փորը, այսինչը՝ կուրծքը՝ այսինչը՝ ոչինչ: Անտարակոյս, յաճախ, անօթութիւնը կը զգացուի ստամոքսին մէջ առաջ եկած տարտամ զգայութեամբ մը, որ կ'անհետանայ, երբ ուտելիք կը հայթայթուի: Այդ զգայութիւնը երեւան կը բերէ կծկումներ ու ճչմարիտ ցաւեր ամբողջ իրանին մէջ, բայց կան մարդիկ որոնք իրենց կակորդին յատակագծին կը զգան անօթութիւնը: Ընդհանրապէս, անօթութեան զգայութիւնը հաղուագէպ կերպով միօրինակ է:

Ուրիշ հետաքրքրաշարժ երեւոյթ մըն է անօթութեան պարբերական հոգնդամանքը: Ամէն ոք կրնայ հաստատել այդ պարագան: Ճաշի ժամը հասած է. անօթի է: Բայց պարագաները այնպէս կը բերեն որ չէք կրնար սեղան նստիլ, ու ճաշը կ'ուշանայ մէկ երկու ժամ: Անօթութիւնը կ'անհետի: Անթոնիո Վիթէրպօ, որ փաստաբան կամ դատաւոր էր Ֆրանսայի առաջին հանրապետութեան օրով, ուսումնասիրութիւններ կատարած է անասուններու վրայ, որոնք քանի մը օր անօթի ձգուելով հանդերձ՝ հաղիւ փափաք կը զգային մօտենալու իրենց արուած ուտելիքներուն: Դիտուած ուրիշ իրողութիւն մըն ալ, որ դասական պիտի ըլլայ ալ եւս: Վերիժառութեան գործի մը համար մահուան դատապարտուած Պոմթիայի դատարանին կողմէ, Անթոնիո Վիթէրպօ անօթի կեցաւ, մեռնելու համար, որպէս զի կախաղանէ աղատի: Իր յարը հոգեւարքի մէջ ցցին, Անթոնիո նօթեր կ'առնէր իր վիճակին, իր ունեցած զգայութեանց վրայ, նօթեր որոնք չեն կորսուած: Վեց օրուան առաջին ծոմապահութենէ մը յետոյ, Անթոնիո Վիթէրպօ դեկտ. 3ին սկսաւ երկրորդ ծոմապահութիւն մը, որ մինչեւ մահը տեւեց: Դեկտ. 2ին, ախորժակով ճաշած էր, կ'ըսէ ինքը. դեկտ. 3ին սկսեալ, ալ եւս բան չդրաւ բերանը: Աւասիկ իր նօթերէն մէկ քանին.—

«Դեկտ. 3ին բնաւ մնունդ չեմ առներ, բայց չեմ տոռապիր այդ զրկումէն: 5ին, ո եւ է անհանգստութիւն չեմ զգար, ստամոքս, աղիքներս կատարեալ հանգիստի մէջ են: Գլուխս հանդարտ է, երեւակայութիւնս՝ գործօն ու եռանդուն, տեսողութիւնս՝ բոլորովին յստակ: Բնաւ փափաք չեմ զգար խմելու կամ ուտելու: Սակայն ամուսն 6ին, 7ին եւ 8ին զգալի կ'ըլլայ ծարաւը. բերանս եւ կոկորդս կը չորնան: Ամուսն 7ին, արթնցած ատեն, հրատչոր ծարաւ մը կը զգամ: Ժամը ենթէն կը նուազի ծարաւը. ժամը երկուքին կը սաստկանայ: Նմանապէս 9ին՝ սաստիկ եւ չարունակական ծարաւ մը: Բայց ստամոքս եւ աղիքներս լաւ վիճակի մէջ են, տեսողութիւնս պայծառ է, ականջներս լաւ կը լսեն, ահռելի ծարաւ մը ունիմ ու մարմինս կատարելապէս կորովի է: Ուտելու փափաք չեմ զգար բնաւ դեկտեմբեր տասին — թէեւ միեւնոյն օրուան մէջ քսիցս բուռն ախորժակ մը ունեցած եմ ճաշելու, կէս օրէն յետոյ: Ամուսն 11ին, անօթութիւնս դադրեցաւ յանկարծ: Ուժերս կը նուազին զգալաբար. ահռելի ծարաւ մը կը զգամ, բայց ուտելու փափաք չունիմ: Մինչեւ 18, միւնոյն վիճակը կը տիրէ. սաստիկ ծարաւ, բայց ոչ անօթութիւն: Այդ օրուան ժամը 11ին կը հասնի իմ կեանքս վախճանը, արդար մարդու մը պայծառ մտքով: Մահը չի չարչարեր զիս. անօթութիւնը դադրած է բոլորովին... կեանքս մնացած մէկ քանի վայրկեանները կը տանին մեղմօրէն, ինչպէս առուակի մը ջուրը դեղեցիկ ու հանգոյալի մարգագետնի մը մէջէն: Ձրագը պիտի մարի, իւղի չդոյութենէն:»

Արդարեւ մահը տարաւ Անթոնիո Վիթէրպոն, երկու օր յետոյ, դեկտ. 20ին. տասնըհօթը օր տարած էր առանց ուտելու եւ խմելու:

Անօթութիւնը կրնայ դառնալ կատարեալ ջլասս մը, իր ամէն յատկանիշներովը: Անօթութեան պատրանքներ ու չտիտանց անօթութիւններ կան, որոնք գործարանաւորութեան մէկ իրական պէտքը չեն ներկայացներ. նմանապէս սակաւակերութիւնները անտարանական պատճառներէ առաջ կու գան: Ծայրայեղ քաղց

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (44)

ԲՕԼ ՊՈՒՐԹԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐՄԸ

Է

ՍԻՐԱՀԱՐԸ ԵՒ ՍԻՐՈՒՀԻՆ

Ի՞նչ ընել այդպիսի նուաստացման մը հանդէպ: Զէր սխալած իր կանխադատման մէջ. ժամադրութեան նախընթաց օրն իսկ՝ չէր տարակուսած բնաւ թէ չպիտի կրնար սիրել Էլէնը: Նոյն բաւական քաղցր շրջան մը անցուցած էր, հաճոյքով արբշռեալ. այդ միջոցին՝ չքնաղ սիրուհի մը վայելելու հեշտանքին անձնատուր եղած էր. Էլէնն այնքան գգուեաց էր օրքան գեղանի, այնքան հլու՝ օրքան սիրով խանդաղատ: Բայց այդ շրջանին մէջ իսկ, պատրանք չէր զգար Էլէնի կողմէ իրեն ներշնչուած զգացման նկարագրին նկատմամբ: Գալով այն սիրային արտայայտութեանց, որոնց անձնատուր կ'ըլլար Էլէն, Արման անոնց մէջ կը տեսնէր վիպական բան մը, որուն պատճառն էր գաւառի մէջ երկարատեւ բնակութիւն մը՝ դէպ գիրքերով ու անհեթեթ անուրջներով պարուած: «Տիկին Պովարի մըն է անիկա,» կ'ըսէր Արման մտովի ու այս պարզ խօսքով պատասխանած կ'ըլլար ամէն բանի: Անդամ մը որ անհաստատութեան ախտը խոյացած է շարչարուած սիրտի մը վրայ, իւրաքանչիւր նոր մանրամասնութիւն իրը սնունդ կը ծառայէ անոր: Էլէնի սիրային յափշտակութիւնները, միւսամաղձութիւնները, խօսքերը եւ լռութիւնները իրը զէնք ծառայած էին իր ձեռքին մէջ՝ ընդդէմ Էլէնի: Երբ մանկամարդ կինը առաջ կը բերէր իր ապաւորութիւնները, խորապէս յուզուած հոգիի մը ուիւնովը, Արման զէշ կերպով կրդաւէր զայն՝ անոր համար՝ ցոփուհի մըն էր Էլէնն եւ ուրիշ ոչինչ: Երբ ինքնամիտի արբութեան մը մէջ գտնուէր մանկամարդ կինը, Արման դարձեալ զէշ կերպով կը մեկնէր զայն, խորհելով թէ կ'ուզէր ապաւորութիւն մը ձգել իր վրայ եւ ուշագրաւ ձեւ մը առնել: Էլէնն հարցումներ կ'ընէր իր ու իր կեանքին վրայ: Ինչ բանակրութիւն... Երբ մանկամարդ կինը լռէր, Արման կեղծաւորութիւն կը համարէր զայն... Այսպէս, ակներեւ կերպով անխորհուրդ ընթացքի մը պատճառաւ, Արման համոզուած էր Էլէնի տարփանքին պատանդութիւններուն, ինչպէս սովոր են ընել անարարները, իրենց հեշտ բարութեամբը, անօգուտ բաղխումներէ զերծ մնալու հոգածութեանը համար: Մանր մունր սրտեղութիւններէ խուսափելու համար, իր սովորութիւններէն չատերը ձգած էր: Իրարու վրայ կը մերժէր հացկերոյթները, կը յետաձգէր այցելութիւնները, ցանցառօրէն կը յաճախէր Ռուաեալ փողոցի քլուպը, ուր ամէն օր կ'երթար առաջ: «Ալ եւս չենք տեսներ ձեզ... Ճամբորդութեան մէն կը կարծէի ձեզ...— Ստանալ, արդեօք ի՞նչ երջանկութիւն կը ծածկէք մենք...» Այդպիսի պարբերութիւններով կ'ընդունէին զինքը դրեթէ բոլոր այն անձերը, որոնց կը հանդիպէր Արման մայթին մէկ անկեան, ճաշարանին սեղանի վրայ, թատրոնի մը նրբանցքին մէջ: Այս պարբերութիւնները նաեւ ժպտեցուցած էր զինքը: Բայց հիմա ատոնք տարտամ ցաւ մը կը պատճառէին իրեն՝ երբեմնի կեանքին վրայ: Այն ինչ սովորութիւնը կը բթացնէր Էլէնի նկատմամբ զգացած իր տարփանքին հաճոյքը, յեղակարծօրէն ու բաղձանքով կը փնտրէր իր երբեմնի ազատութեան անհամ վայելքները, զորս տարհապարակ ու անօգուտ պիտի նկատէր, անոնց մէջ նետուածին պէս: Այս ալարդան տպաւորութիւնները ի վերջոյ դանդաղ հանգամանքը մը կու տային իր յարաբերութեանց Էլէնի հետ, չատ առաջ այն բանավէճէն, որուն յիշատակը հիմա կը հալածէր զինքը... Բայց այդ բանավէճին յետոյ կրնա՞ր իր յարաբերութիւնները չարունակել իր սիրուհիին հետ:

Ո՛չ, հազար անդամ ո՛չ: Զէր կրնար ընել այդ բանը: Նախ իրեն համար. «Իրաւ որ,» որ կ'ըսէր մտովի, «կ'ուզեմ ինքզինքս քամահրել մինչեւ մէկ ասիճան, բայց ոչ անկէ անդին: Որքան ատեն որ Ալիթէտ ինծի հետ չէր խօսած այդ մասին... Կանգ առաւ այդ գաղափարին առջեւ, յետոյ բարձրաձայն, չար ծիծաղով մը ըսաւ. «Որքան ատեն որ Ալիթէտ ինծի չէր խօսած այդ մասին, հիւդ միեւնոյն վիճակը կը տիրէր... Այո՛, բայց հիմակուան պէս չէի զգար այդպէս ըլլալը: Ալ կը բաւէ տչքան սուտ... Բո՛ւհ, բո՛ւհ...» Ու Արման բերանին մէջ կը զգար գիշերգեական դառնութիւն մը, դրեթէ իրական նողկանք մը՝ Ալիթէտը տակաւին խարկելու մտածումին առջեւ, անոր ըրած ուղղամիտ ու փափուկ դիմումէն յետոյ: —«Եւ յետոյ,» կը խորհէր «չեմ կրնար այդ բանը ընել, նոյն իսկ Էլէնի համար: Երբ նախանձ մը արթնցած է, բոլորովին չարչարանք է: Ի վերջոյ Ալիթէտ պիտի հասկնար ամէն բան: Իր կնոջ պիտի հետեւէր կամ թէ մէկը պիտի դնէր անոր ետեւէն... Անակնկալ մը, դայթակղութիւն մը պիտի բաւէին կորսնցնել տալու Էլէնի դիրքը, իր զաւակը, անտարակոյս իր հարստութենէն մէկ մասը: այս ամէնը պիտի ընէր ապրելու համար ինծի հետ, որ չեմ սիրեր զայն... եւ չեմ սիրուիր իր կողմէ...» Ուժ տալու համար վերջնական խղճմտի ծրագրին, որ կ'ուրուագծուէր իր մտքին մէջ, հանոյ թուեցաւ իրեն՝ նկատողութեան առնելու այդ գաղափարը: Ո՛չ, Էլէն չէր սիրեր զինքը, այլ կը կարծէր սիրել, ինչպէս սիրել կարծած էր Վարաքը եւ ուրիշները. անտարակոյս ուրիշ սիրային արկածներ ալ ունեցած էր Էլէն, այն առածին համաձայն թէ կնոջ մը ոչ առաջին եւ ո՛չ ալ երկրորդ արկածանդրութիւնն յայտնի է:

(Շարունակելի)

ՄԵՐ ՎԱՆՔԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ

ՍԻՒՐՍԻՒՐԻՆ ՄԵՆԱՍՏԱՆԷՆ

Դ.

Զեմ տեսներ՝ այս բոլորին մէջ կեանքի՝ այն խանդակաթ բանաստեղծութիւնը, որով կը շրջանակուին յանախ գիւղական ապրուածքի նկարագրութիւնները: Հինին անուշ պարզութենէն զուրկ ու միւնոյն ատեն նոր քաղաքակրթութենէն ուշ մնացող հանդիսներու մէջ փնտռելու չէ՛ ատիկա: Բան ու բրիչը ուսերնուն, դէպի ածուներն ու արտերը մեկնող կարիճներ կը տեսնեմ, ճմրթուած, աղտոտ լաճերու հետ, նոյնպէս կիներ լաչակը երեսնուն ու կապայտ կոաւէ էնթարին ու ջղը վրանին, որոնք առդդ, զուարթ քայլերով չէ՛ որ գործերնուն կը փութան. կռուազան դէմք մը ունին, ու լալկանութեամբ կը դիմաւորեն առտուան արեւը: Պատրուակի մը կը սպասեն, կարծես, իրարու հայհոյելու, եւ անպատճառ յիշոց մը կ'ընկերանայ իրենց հարցումին կամ պատասխանին: Ասո՛ր համար էր որ, այդ զով ժամերուն, արշալոյսին անուշութիւնը ծծելու համար, կը ջանայի մոռնալ միտքս, ինքզինքս նուիրելով բնութեան պերճութիւններուն եւ ականջս խցելով մօտակայ արտերէն լսուող խրմբերգերուն, որոնք ա՛նքան անճոռնի, ա՛նքան խուզոտ կը թուէին ինծի, իրենց ծոյլ յօրանջումի դանդանդութիւններով: Բայց բաղդատութիւնը որքան հակադիր կ'ըլլայ, երբ գտնուած միջավայրիս գիւղացիները մտքով քով քովի կը բերեմ Խարբերդի բաղմաթիւ միւս գիւղերուն հանուրքին հետ: Զարգացման ինչ ցայտուն առաւելութիւններ կը ցուցադրեն, օրինակի համար, Հիւսէյնիկ ու Ֆէսբիկ, որոնք այսօր կանոնաւոր վարժարաններ ունին, եւ առաջինը նոյն իսկ կիրակնօրեայ լսարան ալ, ինչ որ չատ մը քաղաքներու մէջ կը պակսի:

Եւ ասիկա չա՞տ աւելի շնորհաւորելի ու պատուաբեր պարագայ մըն է, անոր համար որ՝ ինքնաշխատ յառաջացումն է զիրենք այս դիրքին հասցնողը, առանց որուն միւս գիւղերէն չպիտի տարբերէին, երբ կղերին անուանական հոգածութեան յուսադրումով անտարբերութեան մէջ լքեցած մնային մինչեւ հիմա: Իսկ կեդրոններուն վրայ խօսելով՝ միեւնոյն դրակցութիւնը կը ցուցնեն քաղաքն ու Մէզրէն, ու Մէզրէն, ուրիշ դաւառներէ չատ աւելի զարգացած է, ուր ժողովուրդը կրցած է շնորհքով վարժարաններ կազմակերպել, կարող ուսուցիչներու յանձնելով կրթական գործը:

Առտուան զովութիւնը տակաւ տեղի կուտայ ծանրացող ջերմութեան մը, որ կէսօրէն յետոյ պարզապէս հեղձուցիչ կը դառնայ վանքին մէջ ալ: Շուքէ շուք կը փախչիրմիմ, քիչ մըն ալ խուսափելու համար արեւուն կիզումներէն, բայց կէսօրուան մօտ ան ալ օգուտ չուներ ու չնչապառ սենեակ վազելը կը մնայ միակ: Զորս դին բանուորներն ու պարապները, մշակներուն հետ փոխն ի փոխ կը քնանան ծառերուն տակ չրջուած. ցերեկուան ապաշխարանքէն դերծ մնալու միակ միջոցն ասա է, որմէ զուրկ եմ ես, գիշերէն զատ՝ ուրիշ ոչ մէկ ժամու թարթիչներս վրայ բերելու սովորութիւնը երբեք չունենալով:

Բարեբախտաբար, երբեմն այցելուներու ներկայութիւնն առաջը կ'առնէ անխուսափելի ձանձրոյթին. դուրսեցիներ խեստ քիչ անգամ կուգան սակայն. վանքին ամէնէն ծանօթ յաճախորդը, Պետրոս վարդապետի ծառան է, որ կուգայ: Առով չի լմնար սակայն. ու խեղճ պարոնիպանը պարտաւոր է չարաթը առնուազն երեք անգամ աշխարհորդի երթալ հայրսուրբ... ներուն, եւ ասով մէկտեղ, ինչպէս կը գանգատի, մարդուկը չի յաջողիր չնորհ գտնել ո՛չ մէկին առջեւ. որովհետեւ մէկ մը չեն: Ցաւագին ժպիտ մը կը ցաթի դէմքիս, երբ ընթերցումս ընդհատած՝ բերանափոխի համար ատեն ատեն մտիկ կ'ընեմ իր պատմութիւններուն. ամէն նիւթի վրայ կը սկսի խօսիլ ինծի, միամիտ դատափետումներու ծայր տալով, որոնց մէջ միչտ նոր բան մը կարելի է դտնել՝ լսելու արժանի, մինչեւ որ իրիկնապահի զովութիւնները կուգան կազդուրել ցորեկուան քրտնաքաշ թմբութիւնիս, ու լայն չունչ մը ծծելով ոսքի կը ցատկեմ սովորական պտոյտներս կատարելու, կաւերուն կողմը:

Հիմա, առտուան յոգնած, հլնկած ժամերն է որ դիւղակ կը քաչուի, կոտրած կառքի մը քաչկռտուքով: Մասյլ դէմքեր, որոնց քրտինքը նախիրներու հանած փոշին բաղադրութեամբը կը չաղուի, թոյլ քայլերով թուխերն վերելքը կը կատարեն կամաց, կամաց, ատեն ատեն՝ վայրագ ոգեւորութիւն մը ցոյց տալով՝ մինակ ասոր անոր երեսին լուտանքներու տարափ մը տեղացնելու համար: Վերջապէս ժամ մը ամէն ինչ կը հանդարտի. խուպոտ պռչոտուքները մարելուն հետ՝ մութը կը սուերոտ գեղջկական կայքին բոլորտիքը ու գիշերը կը տեղաւորուի իր տեսարանին բովանդակ մեծվայելչութեամբը, ջաղերը չարունակել իր սիրուհիին հետ:

Ո՛չ, հազար անդամ ո՛չ: Զէր կրնար ընել այդ բանը: Նախ իրեն համար. «Իրաւ որ,» որ կ'ըսէր մտովի, «կ'ուզեմ ինքզինքս քամահրել մինչեւ մէկ ասիճան, բայց ոչ անկէ անդին: Որքան ատեն որ Ալիթէտ ինծի հետ չէր խօսած այդ մասին... Կանգ առաւ այդ գաղափարին առջեւ, յետոյ բարձրաձայն, չար ծիծաղով մը ըսաւ. «Որքան ատեն որ Ալիթէտ ինծի չէր խօսած այդ մասին, հիւդ միեւնոյն վիճակը կը տիրէր... Այո՛, բայց հիմակուան պէս չէի զգար այդպէս ըլլալը: Ալ կը բաւէ տչքան սուտ... Բո՛ւհ, բո՛ւհ...» Ու Արման բերանին մէջ կը զգար գիշերգեական դառնութիւն մը, դրեթէ իրական նողկանք մը՝ Ալիթէտը տակաւին խարկելու մտածումին առջեւ, անոր ըրած ուղղամիտ ու փափուկ դիմումէն յետոյ: —«Եւ յետոյ,» կը խորհէր «չեմ կրնար այդ բանը ընել, նոյն իսկ Էլէնի համար: Երբ նախանձ մը արթնցած է, բոլորովին

ՀԱՅ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԸ

ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԱՌՋԵՒ

Հոկտեմբեր 24ին, Թիֆլիսի նահանգական դատարանում քննուեց Զաքար Զանփոլատեանի յարուցած դաւը, Կարսի նախկին Առաջնորդ Եղիշէ վարդապետ Մուրատեանի դէմ:

Զափաղանց հետաքրքիր այդ դատի մանրամասնութիւնները, ես քաղում եմ տեղական լրագիրներից, ցոյց տալու համար թէ ի՞նչպէս փողի տոպրակը՝ ոսկու ոյժով՝ ցանկացաւ խեղդել ճշմարտութիւնը:

Զաքար աղան, Կաղզւանի աղահանքերի այդ հարուստ կապալառուն, դանդատ էր տուել նահանգական դատարանին, Եղիշէ վարդապետի դէմ, մեղադրելով այդ վերջինին զրպարտութեան մէջ: Եթէ ոչ արդարութեամբ, գոնէ փողի ոյժով, վարդապետին անպատուելու պատմել տալու ցանկութեամբ լիք զրպանով եկել էր նա Թիֆլիս, եւ վարձել երկու յայտնի երդուեալ հաւատարմերի, որոնք էլ վարում էին նրա կողմից դաւը հոկտ. 24ի դատաւարութեան ժամանակ:

Նիսաբ բացվելուն՝ կարդացվում է իբրեւ մեղադրական Նեկտար Զանփոլատեանի պրոկուրորի դանդատագիրը, որի մէջ ասում է, որ Թիֆլիսի թերթերից մէկում 1900 թուին թիւ 234 եւ 235 համարներում տպուած թղթակցութիւնները կաղզուան կառուցվող Հայոց եկեղեցու շինութեան մասին, անուանարկիչ են իր պատուի եւ բարի համբաւի համար, որովհետեւ այդ յօդուածների մէջ նրան վերագրուած են անաղնիւ եւ խարդախ գործողութիւններ եւ կեղծ հաշիւներ, ուստի նա խնդրում է ենթարկել Եղիշէ վարդապետին քննութեան: Ի վերջոյ Ալիթէտ պիտի հասկնար ամէն բան: Իր կնոջ պիտի հետեւէր կամ թէ մէկը պիտի դնէր անոր ետեւէն... Անակնկալ մը, դայթակղութիւն մը պիտի բաւէին կորսնցնել տալու Էլէնի դիրքը, իր զաւակը, անտարակոյս իր հարստութենէն մէկ մասը: այս ամէնը պիտի ընէր ապրելու համար ինծի հետ, որ չեմ սիրեր զայն... եւ չեմ սիրուիր իր կողմէ...» Ուժ տալու համար վերջնական խղճմտի ծրագրին, որ կ'ուրուագծուէր իր մտքին մէջ, հաճոյ թուեցաւ իրեն՝ նկատողութեան առնելու այդ գաղափարը: Ո՛չ, Էլէն չէր սիրեր զինքը, այլ կը կարծէր սիրել, ինչպէս սիրել կարծած էր Վարաքը եւ ուրիշները. անտարակոյս ուրիշ սիրային արկածներ ալ ունեցած էր Էլէն, այն առածին համաձայն թէ կնոջ մը ոչ առաջին եւ ո՛չ ալ երկրորդ արկածանդրութիւնն յայտնի է:

(Շարունակելի)

պետին պատժի քրէական օրէնսգրքի Հմ. 1535 եւ 131 յօդուածների հիման վրայ։

Նախագահը, դիմելով Զանփոլադեանին եւ Եղիշէ վարդապետին, հարցնում է՝ արդեօք երկու կողմերը չեն կարող հաշտվել։ Զանփոլադեան պատասխանում է, որ նա կարող է հաշտվել այն պայմանով, որ Եղիշէ վարդապետը նոյն լրագրի մէջ գրէ, թէ իր բոլոր գրածները ճիշդ չեն եւ յետ է առնում։ Մուրադեան պատասխանում է, որ նա գրել է զուտ ճշմարտութիւն, որի վրայ պնդում է եւ այսօր, եւ թէեւ, իբրեւ հոգեւորական, նա պատրաստ է հաշտվել, բայց յամենայն դէպս պէտք է այսօր, դատարանի առաջ, հաստատուի, որ իր մեղադրանքները Զանփոլադեանի վերաբերմամբ բոլորն էլ ճիշդ են։

Դատարանը, համարելով հաշտութիւնը անկարելի, որոշեց քննել գործը եւ առաջարկեց մեղադրողներին ասելի պարզ եւ փաստորէն ձեւակերպել Եղիշէ վարդապետ Մուրադեանի դէմ յարուցած մեղադրանքը։ Փաստաբան Օպուչինին, թէեւով մի քանի կէտեր տպված թղթակցութիւններից, յայտնում է, որ մեղադրում է Եղիշէ Վ. Մուրադեանին 1535րդ յօդուածի հիման վրա, այն է զրպարտութեան մէջ մամուլի միջոցով եւ բացի դրանից 1040րդ յօդուածի հիման վրա, այն է վիրաւորանքի մէջ։

Նախագահ.—Իսկ 131րդ յօդուածը։

Օպուչինին.—Ոչ, հրաժարվում են։

Նախագահ.—Պնդում էք այդ յօդուածի վրա։

Օպուչինին.—Այո՛, պնդում եմ։

Տ. Յովհաննիսեան.— Ես ընդունում եմ մեղադրանքը 1535րդ յօդուածի հիման վրա, իսկ 1040րդ յօդուածով մեղադրութիւնը, խնդրում եմ մերժել, իբրեւ անժամանակ տրված։

Դատարանը մերժում է 1040րդ յօդուածով մեղադրութիւնը, իբրեւ անժամանակ արված։

Սակայն է վկաների երդվեցնելը եւ հարցաքննութիւնը։ Մեղադրող կողմի վկաները ցոյց տուեցին։

1. Տէր-Յովհաննէս քահանայ (110 տարեկան ծերունի). — Ես երբեք չեմ լսել, որ Զաքար աղա հայհոյէր մի մարդու. ես գիտեմ, որ նա վճարում էր Մուրադեան վարդապետին ամսական 100 ր. չենութեան վրա հսկելու համար՝ ես իմ աչքով եմ տեսել, երբ նա տալիս էր։

2. Սամարկին (կաղզվանի նախկին ոստիկանական պրիստավ եւ այժմ Զանփոլադեանի գործակատար).—Ես 18 տարի պրիստավ եմ եղել եւ երբեք չեմ լսել որ եւ է գժգոհութիւն կամ գանգատ ժողովրդի մէջ Զաքար աղայի դէմ. ես գիտեմ, որ Եղիշէ վարդապետը յանձն էր առել հսկել եկեղեցու չենութեան վրա եւ Զանփոլադեանը վճարում էր նրա ամսական 100 ր. այդ թուականը տեսել եմ տեսարկում գրված, թէեւ ես հայերէն կարդալ չը գիտեմ։ Երբ Զանփոլադեան հեռացրեց Եղիշէ վարդապետի հսկողութիւնից, սկսվեցին խնդիրներ եւ լրագիրներում երեւացին զանազան քսութիւններ նրա դէմ։ Շինութեան հսկողութիւնը ինձ յանձնվեց. եկեղեցու մօտ Զանփոլադեանի չենած պահեստի ամբարված նիւթերը գործ էին ածվում թէ՝ եկեղեցու եւ թէ Զանփոլադեանի ուրիշ չենութիւնների վրա։ Պահեստը ընդհանուր էր։ Ճարտարապետ չը կար, որովհետեւ վարդապետը պէտք էր վարձէր ճարտարպետ, բայց չէր վարձում։ Ճիշդ է, որ Զանփոլադեանի կինը գանգատ էր տուել նրա վրա, մեղադրելով նրան, իր մտուանուն, սպանութեան փորձի մէջ։ գործը հասաւ մինչեւ անգամ քննիչին, բայց,կարծեմ, դադարեցրվեց եւ ամուսինները հաշտվեցին։ Զանփոլադեանից առաջ եկեղեցու չենութեան մի մասը կատարել էր հասարակութիւնը եւ չենութեան նիւթերի մի մասը պատրաստել էր հասարակութիւնը։

3. Կարմիկեան (գործակատար Զանփոլադեանի).—1900 թ. յունվարին իմ ներկայութեամբ Զանփոլադեանը խնդրեց Մուրադեանին՝ օգնել նրան եկեղեցու չենութեան գործում, խոստանալով տալ նրան ամսական 100 ր., բայց չը գիտեմ ինչի համար—ծախքի, երթեւեկութեան, քնակարանի, թէ ոռճիկի համար։

4. Պողովիչ.—Ես կապալով էի վերցրել չենութեան երկաթային մասը. մըչակներին, մանաւանդ գլխաւոր վարպետ Բայսէին, ես եմ վարձել Թիֆլիսում եւ ես պէտք է նրանց վճարէի։

5. Թանգիեվ.—Ես զնացի կաղզուան Սուքիաս արքեպիսկոպոսի հետ իբրեւ նրա քարտուղար եւ գիտեմ, որ արքեպիսկոպոսը հեռացրեց Մուրադեան վարդապետին եկեղեցու չենութիւնից եւ հրամայեց նրան մեկնել կաղզուանից։

Մեղադրված կողմի վկաները ցոյց տուին.

1. Բժիշկ Դ. կանգանեան.— Ես ականջովս լսել եմ, որ Զանփոլադեանը հոգի ու հաւատ էր հայհոյում բանուորներին, բարկացած ժամանակ։ Զանփոլադեանի ազգականներից չատերից եմ լսել, որ նրանք զօրով են կարողացել ստանալ նրանից իրանց ժառանգական բաժինը։ Ինչ վերաբերում է եկեղեցու չենութեան. նա անվերջ քաշքշում էր. իմ համոզմունքով, եթէ Եղիշէ վարդապետի յորդորներն ու եռանդուն մասնակցութիւնը չը լինէին, Զանփոլադեանը մինչեւ այժմ չէր սկսի չենութիւնը։

Շար. ԱԲԵԼ ԱՊՊԻՆԵԱՆՑ

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆիլէէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանարինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտրոֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՌԹ. ՍԹԷՓՈՒԼԻՍ

Արտաքին Լուրեր

ՎԷՆԻՏՈՒԷԼԱ.

Ընդհանուր կացութիւնը.—Մ. Նահանգաց կարծիքը.— Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ.—Բասրոյ նախագահին մեկ յայտարարութիւնը.—Վերջին դէպքերը.— Աշխարհագրական տեղեկութիւններ.— Հիմակուան կացութիւնը.—Անգլիոյ ու Գերմանիոյ ծրագիրը.— Լրագիրներ։

Բարիզ, 11 դեկտ.— Բասրոյ նախագահը, կ'ըսէ Թան, փոխանակ տեղի տալու Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ թշնամական առաջին արարքներուն առջեւ, բացարձակապէս կը պատրաստուի ինքնապաշտպանութեան։ Այնպէս կը նկատէ թէ զինուորական գործողութիւնները՝ զինուոր ցամաք հանել, եւ կարելի է մինչեւ իսկ քալել Բարաքասի վրայ՝ եթէ երկարին, կրնան Մ. Նահանգները մղել վտանգուած նկատել Մընրոէի վարդապետութիւնը եւ կռիւ մը առաջ բերել Մ. Նահանգաց եւ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ։ Ընդունելով նոյն իսկ թէ այդ ենթադրութիւնները իրականանան, կը յարէ Թան, Բասրոյ նախագահը կ'երեւայ թէ միտքէն չանցներ որ իր յուսացած այդ կռիւը կրնայ ըլլալ որ միխանակ ի նպաստ Էնկլիզէլայի դառնալու, անոր վճռական կերպով կարգադրուի։ Ինչ որ ալ ըլլայ Վէնէցուէլեան դիկտատորը կ'երեւայ թէ Արժանթինի Ռոզա նախագահին պէս, որ վերջին դարուն կէսերը Պուէնոս-Այրէսի առջեւ անպէտ ոգեւորութեան մատնեց անդլեֆրանսական նաւարաժինը, ասպարէզ կը կարդայ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ, Վէնէցուէլացիներուն ուղղուած սա մեծադղորդ յայտարարութիւնը։

«Օտարականները իրենց անպարիւտ ոտքերով պղծեցին Վէնէցուէլայի նուիրական հողը։ Ատիկա նշանաւոր սարք մըն է քաղաքակրթեալ ազգերու պատմութեան մէջ, անօրինակ եւ առանց որեւէ կարելի արդարացումի։ Բարբարոսական արարք մըն է եւ բռնաբարում մը ազգերու ամէնէն տարրական սկզբունքներուն։ Պիտալի գործ մըն է, վասն զի արդիւնքն է ոյժի եւ նենգութեան անարդարական ու գՀուած խառնուրդի մը։ Այդ գործն է Կուայրայի նաւահանգիստին մէջ պատահածը քանի մը ժամ առաջ, երբ անգլիական ու գերմանական նաւարաժինները յարձակեցան ու գրաւեցին անպաշտպան երեք մարտանաւեր, որոնք նաւարանները մէջ էին եւ նորոգութիւններ կը կրէին։ Վէնէցուէլացիներուն համար պայքարը անհաւասար է, վասն զի այդ ոճիրը ամէնէն մեծ ազդերէն երկուքը գործեցին մեր երկրին վրայ, որ հաշիւ ինքզինքը դատած էր երկարեւեւ ու դժնդակ կռիւներէ։ Ինչո՞ւ համար այսքան նենգութեամբ վարուեցան մեզի հետ։ Վէնէցուէլա անչուշտ չի կրնար հանդուրժել այդքան լրութեամբ կատարուած յարձակումի մը, վասն զի այդ երկու ազգերը չհամակերպեցան այս կարգի պարագաներու մէջ նկատողութեան առնուած կանոններուն. բայց արդարութիւնը մեր կողմն է։ Աղդերու Աստուածը, որ Պոլիվարի ու անոր հետ կռուող գիւղացիներուն ներշնչեց՝ մեծ զոհողութիւններով Վէնէցուէլայի անկախութիւնը առաջ բերող մեծ գործին մէջ, մեզի հեռ պիտի ըլլայ։ Վճռական վայրկեանին մէջ պիտի առաջնորդէ մեզի եւ մեր ձեռնարկը պիտի փութացնէ Վէնէցուէլայի անկախութիւնը ապահովելու համար։»

—Բասրոյ նախագահը բոլոր նահանգներէն խնդրեց որ զինուոր տան. ամէնքն ալ հաւանեցան։ Պատգամաւոր մը ղրկեց իր հակառակորդին՝ Հէրնանտէզ զօրավարին, որ թեւէն վիրաւորած ըլլալով «էլ մաքօ» (խեղանդամ) կը կոչուի, ստանձնել զինուորներուն ընդհանուր հրամանատարութիւնը։ Բասրոյ նախագահը մինչեւ հիմա Մարաքայիպոյի Սան-Բարնոս ամրոցին մէջ բանտարկած էր այդ զօրավարը։ Նոյն հրաւէրը ըրաւ նաեւ Ռիոլանոս զօրավարին որ Վէնէցուէլայի արեւելեան կողմը ծագած ըմբոստութեան պետն է։ Վերջապէս ըմբոստներուն դիմում կ'ընէ երկրին պաշտպանութեանը համար։ Կուայրայի մէջ պատերազմական նախարարին նախագահութեամբ բազմաթիւ զինուորներ կը հաւաքէ այդ նաւահանգիստը պաշտպանելու եւ կամ թող չտալու որ Անգլիացիները ու Գերմանացիները քաշեն Վէնէցուէլայի մայրաքաղաքին՝ Բարաքասի վրայ։ Ամէն դասակարգի ժողովուրդներ հրացան կը կրեն։ Մ. Նահանգաց մէջ իսկ Ամերիկացիներ կամաւոր կը գրուին. ամէն օր բազմաթիւ անձեր Վէնէցուէլայի հիւպատոսարանը կը դիմեն նոյն նպատակով, բայց հիւպատոսը կը պատասխանէ թէ այդ մասին իրաւասութիւն մը չունի։

—Կուայրայի տեղական իշխանութիւնները որոնք ամրոցներ կը շինեն, բանտարկեր են Անգլիոյ հիւպատոսը եւ անգլիական ու գերմանական հպատակներ, որոնց ինչքերը գրաւեր են. նաեւ զրաւեցին նաւահանգիստին մէջ ածուխ պարպող անգլիական չորենաւ մը՝ որ մեքենան աւրուած ըլլալով չկրցաւ փախչիլ։ Մ. Նահանգաց հիւպատոսը զուր տեղը ջանաց միջամտել։

Ուսաֆինկիրքն.—Մեծ սիրտանք պատճառեց այն լուրը թէ Բարաքասի մէջ բանտարկուած անգլիական ու գերմանական հպատակները բանտէն արձակուած են Մ. Նահանգաց դեսպանին միջամտութեամբ։ Այնպէս կը նկատուի թէ այդ պարագան մեղմացուցած է կացութեան ծանրութիւնը, վասն զի եթէ Բասրոյ նախագահը մերժած ըլլար, Անգլիա եւ Գերմանիա անչուշտ զինուոր պիտի զրրէին Բարաքասի վրայ, որով պատերազմ առաջ պիտի գար, մինչդեռ հիմակուան կացութիւնը պատերազմական վիճակ չի նկատուիր, բաւական է որ Անգլիա ու Գերմանիա հաւանին խաղաղական պայմանին եւ յետոյ մաքսատանց գրաւումն։ Վէնէցուէլան նաւերուն ընդդիմիլը զարմանք ո՞ւ ցաւ պատճառեց Ուաշինկթընի մէջ, բայց Մ. Նահանգաց մինչեւ հիմա հետեւած չէզոք ընթացքը փոխելու հանգամանքը ունեցող բան մը չէ պատահած։ Կառավարութիւնը դեռ մտադիր չէ Վէնէցուէլեան ջուրերը զրկել եւ ոչ մէկը այն յիսուներեք մարտանաւերէն որոնք 14,000 նաւաստիներով մարդանքներ կը կատարեն Անթիլեանց մէջ՝ Տիւէյ ծովակալին հրամանատարութեամբ։ Կացութեան օր օրի ծանրանալը, սակայն, մտահոգութիւն կը պատճառէ Միացեալ Նահանգաց արտաքին գործոց պաշտօնարանին եւ Խորհրդարանին մէջ։ Մ. Նահանգները կը վախնան թէ արիւնահեղութիւն եթէ ըլլայ Վէնէցուէլայի մէջ, մի՛ գուցէ Գերմանիա հողային հատուցում պահանջէ, կարելի է Մարկարիթա կղզին որ երկար ատենէ ի վեր Գերմանացիներուն ուշադրութեանը առարկայ եղած է իբրեւ ածուխի կայան, ինչ որ Մընրոէի վարդապետութիւնը խնդրոյ տակ պիտի դնէ։ Այն պարագային՝ երբ Անգլիա ու Գերմանիա երկիր մը գրաւեն եւ Մ. Նահանգները չը ողջոյնեն, ամերիկեան կառավարութիւնը մէկ տարուան գրաւումը բաւական պիտի նկատէ։ Բանի մը երեսփոխաններ բանաձեւ մը պիտի ներկայացնեն Խորհրդարանին, որպէս զի նախագահը արտօնուի առաջարկել Անգլիոյ ու Գերմանիոյ՝ Վէնէցուէլայէն իրենց ունեցած պահանջումները իրաւարարութեան ենթարկելու. նախ երաշխաւորել որոշուելիք հատուցումները։ Պ. Ռուզվէլթի խորհրդականները կը խորհին սա պարագային վրայ թէ կարելի չէ՞ որ Մ. Նահանգները իրենք կարգադրեն Անգլիոյ ու Գերմանիոյ պահանջումները եւ գանձեն հատուցումները։

Լոնտոն.—Թէեւ Գերմանիա բացարձակապէս որոշած է առաջ տանիլ իր ձեռնարկը, բայց Անգլիոյ մէջ հանրային կարծիքը այնքան փոյթ հեռանդն չէ այդ միջամտութեան մասին. ընդդիմադիրները նոյն իսկ բաւական խստիւ կը քննադատեն. ընդհանուր կերպով հաճելի պիտի ըլլայ եթէ Մ. Նահանգները միջամտեն։ Արտաքին գործոց խորհրդականը, Երեսփ. Ժողովին մէջ Սըր Հէնրի Բէմպէլ Պէնրըմէնի մէկ հարցումին պատասխանեց եւ պաշտօնական լուրերու յենլով՝ հաստատեց Վէնէցուէլեան մարտանաւերու գրաւումը եւ ընկդմումը։ Խորհրդականը ծանոյց անգլիական ու գերմանական հպատակներու ձերբակալուիլը, Բարաքասի Մ. Նահանգաց դեսպանին միջամտութիւնը որուն յանձնուած են բրիտանական չահերուն պաշտպանութիւնը։ Բան նաեւ թէ Բարաքասի բրիտանական ընդհանուր հիւպատոսն ալ ձերբակալուած է, բայց այդ վերջին լուրին ստոյգ ըլլալը յայտնի չէ։ Խորհրդականը յայտարարեց թէ դեկտ. 10ի դիւերը Կուայրայի բրիտանական դերհիւպատոսը եւ քանի մը կիներ ու տղաք անգլիական մարտանաւ մը տարուեր են։

—Անգլիոյ ծովային նախարարութիւնը երեք յաջանդրակներու եւ երեք թնդանօթաձիգներու հրաման տուաւ 24 ժամէն պատրաստ ըլլալ Վէնէցուէլա երթալու։

—Գերմանիոյ ծովային նախարարութիւնն ալ, Զինէն դարձած պահեստի կամաւորներէն դաս, չորս մարտանաւեր կը պատրաստէ Վէնէցուէլա երթալու։ Պերլինի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէ։ Նախարարը բրիտանական դեսպանատունը գնայ՝ ձեռք առնուելիք քայլերու մէջ։ Ցեսոյ Վիլհէլմ կայսեր ներկայացաւ։

—Գերմանիա որոշեր է նախաձեռնութիւնը ստանձնել դէպի Բարաքաս յառաջագրումի մը. արդեն այդ միտքով հրամաններ տուաւ Շէյտեր ծովակալին։

Բարաքաս.— Ստոյգ աղբիւրէ առնուած լուրի մը նայելով, Վէնէցուէլայի կառավարութիւնը Մ. Նահանգաց դեսպան Պ. Պոնտիչն խնդրեր է որ իրենց արբ ըլլայ Վէնէցուէլայի եւ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ վէճին մէջ։

Ուսաֆինկիրքն.—Անգլիոյ ու Գերմանիոյ դեսպանները Մ. Նահանգաց կառավարութեան շնորհակալութիւն յայտնեցին Բարաքասի ամերիկեան դեսպանին ընթացքին համար՝ անգլիական ու գերմանական հպատակներու բանտէն արձակման աշխատելուն առթիւ։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ խոստացաւ դեսպաններուն մէջտեղ տեղեկութիւն տալ Վէնէցուէլայէն առնուելիք լուրերուն վրայ։ Երկու դեսպանները, իրենց կառավարութեանց առնունով ծանուցին Մ. Նահանգաց թէ Անգլիա ու Գերմանիա պիտի չչեղին այն ընթացքէն որուն հաւանած է Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը։

Լոնտոն.— 1902ին պատրաստուած վիճակագրութեան մը նայելով, Վէնէցուէլայի նաւատորմը հետեւեալ տասնչինգ մարտանաւերէն կը բաղկանար.— Պոլիվար, Միրանտա, Զուլոպատոր, 23 տեկ Մայօ, Մարիսկալ-տեկ-Ջյուֆուէօ, Ռեսպարատոր, Հենկրալ-Բրեսբօ, Զամորա, Թոքու

Սուլթանի ու Եթովպիոյ սահմանագլուխները ճշդելու համար։

—Վերջին հոկտ. ամսոյն մէջ, գերմանական երկաթուղիներու դիմին վրայ տեղի ունեցած են, կառախումբի տասերեք գծէն ելլելու արկածներ, նաեւ պատահած են չընթացած միջոցին գծէն ելլելու քսանըչորս արկած կայարանին մէջ. երեք կառախումբերու բաղխում ընթացած միջոցին եւ երեսուներեք բաղխում կայարանի մէջ։ Պաշտօնեայ մը մեռած է, քսաներեք պաշտօնեաներ եւ մէկ ուղեւոր վիրաւորուած են։

—Աւստրալիոյ մէջ տեղի ունեցած ելրաչտութեան հետեւանօք, կը կարծուի թէ այս տարի 1901 տարիէն երկու հարիւր հազար հակ նուազ բուրդ պիտի արտադրուի։

—Ուիթսուն ճամբորդներ, որոնք Լոնտոնի ինքնաշարժ կառքերու ակումբին ներկայացուցիչներն են, Պուլոնեի ճամբով Բարիզ մեկնեցան, ուր պիտի այցելեն ինքնաշարժ կառքերուն ցուցահանդէսը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԸՐԳԱՅԻ ՇԷՐԻՖԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ, Բամազան ամսուն 15րդ օրը, մեծ չքով կատարուեցաւ Խըրգայի Շէրիֆի հանդէսը։ Ժամ 6ին Վեհ. Սուլթանը, քառաձի փառաւոր կառքի մը մէջ բաղմած եւ դէմը ունենալով կայսերազուն իշխան Պիւրսանէյտտին էֆէնտին ու Սպարապետ Բիզա փաշան, իջաւ Օրթագիւղի Մէջիտիէ պահականոցին ծովեղերքը։ Կառքին ետեւէն ձի հեծած կ'երթային կայսերազուն իշխան Մէհմէտ Սէլիմ, Ապտիւլգատէր, Իպրահիմ Թէվֆիգ եւ Անմէտ էֆէնտիները։ Վեհ. Սուլթանը կառքէն իջնելով գնաց Թէօրիֆիք չոգենաւը, որ անմիջապէս կայս. դրօշը պարզեց։ Ն. Վեհափառութեան հրամանով նոյն չոգենաւը ընդունելու պատիւը ունեցան նաեւ կայսերազուն իշխանները, Սպարապետը, ծովային նախարարը, Թնդանօթարանի վերատեսուչը, զինուորական քննիչ յանձնաժողովին երկրորդ նախագահ Իսմէտ փաշա, կայս. պալատան առաջին քարտուղար Թահսին փաշա, սենեկապետ ու երկրորդ քարտուղար Իզզէթ փաշա, սենեկապետ Բաղրպ փաշա, կայս. անձնական սպայակոյտին հրամանատար Շաքիր փաշա, Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Շեվկէթ փաշա, կայս. առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա, Վեհ. Սուլթանին փեսայ Ահմէտ Զիւլքէֆիլ փաշա եւ ուրիշ պալատական բարձրատիճան պաշտօնատարներ։ Թէօրիֆիք ճամբայ ելաւ ժամ 6.20ին. ձախ կողմէն կ'երթար Բեհլիր չոգենաւակը, ուր կը գտնուէր Նաւատնադիտի վերատեսուչ Սամի փաշա։ Բեհլիր նաւուղղի պաշտօն կը կատարէր։ Կայս. չոգենաւին կը հետեւէին Նահիս ու Հիսայիբ չոգենաւակները։ Աջ կողմէն կ'երթար Պէյլիրպէյ չոգենաւը։ Թափորին կը հետեւէին նաեւ Բաղպէք, Գամէր, Մէսէրէք, Զիյգեր, Թէվֆիգիէ, Սուհուլեր, Ճելալա, Սապահ, Սէյֆ ու Սէմէֆ չոգենաւակները։ Այդ միջոցին դրօշներով զարդարուեցան Սթամպոլ, Իզզէտտին ու Իզմիր չոգենաւերը եւ զինուորները կայմերուն վրայ ելլելով «Բահիշարիմ չոք եաշ» գոչեցին։ Դեսպանատոնց բոլոր պահականաւերը եւ օտար չոգենաւերն ալ դրօշներով զարդարուեցան՝ իրենց մեծ կայմերուն վրայ պարզելով օսմ. դրօշը։ Մախմուտէի ու Շերքէթի չոգենաւերն ալ դրօշներով զարդարուած էին։ Ծովային նախարարութեան ու նաւատնադիտի վերատեսչութեան չոգենաւակները եւ մակոյկներն ալ երկու կարգի վրայ բարեւի կեցած էին։ Թէօրիֆիք չոգենաւը ժամ 7ին մօտ հասաւ Թոփդարու պալատան Եալտըզլը Գափուի քարափը, ուր բարեւի կեցած էին քաղաքապետ Բրտվան փաշա եւ զինուորներ։ Վեհ. Սուլթանը երբ ցամաք ելաւ, Պաղտատ քէօշկի զօրանոցին աշտարակին վրայ պարզուեցաւ կայս. դրօշը։ Ն. Վեհափառութիւնը փառաւոր կառքի մէջ բաղմեցաւ՝ դէմը ունենալով կայսերազուն իշխան Պիւրսանէյտտին էֆէնտին եւ Սպարապետ Բիզա փաշան։ Վեհ. Սուլթանը երրորդ դրան առջեւ կառքէն իջաւ եւ կայս. Գանձարանին վերատեսուչին եւ ուրիշ պաշտօնեաներու կողմէ ընդունուելով, հետիոտն գնաց Պաղտատ քէօշկը։ Մուսթափա Փաշա քէօշկին առջեւ զինուորներ բարեւի կեցած էին՝ Թոփդարու պալատան հրամանատար Բիզա փաշայի առաջնորդութեամբ։ Նորին Վեհափառութիւնը պահ մը հանդիստ առաւ եւ աղօթելէ ետքը, գնաց Խըրգայի Շէրիֆին պտտուած տեղը։ Ձեռքովը բացաւ ծածկոցը եւ համբուրեց։ Ցետոյ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Մեծ–Եպարքոսը, Շէյխ–իլ–Իսլամը, բոլոր նախարարները եւ կրօնական, քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարները կարգաւ համբուրեցին Խըրգայի Շէրիֆը։ Իւրաքանչիւրը ստացաւ թաշկինակ մը, որուն եզերքը կրօնական վերտառութիւն մը գրուած էր։ Ցետոյ հանդիսաւոր աղօթքներ եղան եւ կրօնական ընթերցուածներ կատարուեցան։ Վեհ. Սուլթանը իրիկուան աղօթքը հոն կատարելէ ետքը նորէն Պաղտատ քէօշկը դարձաւ։

—Իրիկուան կողմ դրամական պարգեւներ բաշխուեցան Թոփգարու պալատան պահական զինուորներուն, որոնք «Բահիշարիմ չոք եաշ» գոչեցին։

—Ժամ 11 անցած, Վեհ. Սուլթանը Պաղտատ քէօշկէն ելլելով, երրորդ դուռը գնաց եւ անկէ ալ քառաձի կառքով մը Եալտըզլը Գաբուն։ Ն. Վեհափառութիւնը դարձեալ Թէօրիֆիք չոգենաւով դնաց Օրթագիւղի Մէջիտիէ պահականոցին ծովեղերքը եւ անկէ քառաձի կառքով կայս. պալատ դարձաւ։ Շոգենաւին մէջ կը գտնուէին միւնոյն անձնաւորութիւնները։ Պահականոցին քարափին վրայ բարեւի կեցած էին Պէշիքթաշի ոստիկանապետ Հաճի Հասան փաշա եւ ուրիշ պաշտօնատարներ։ Շոգենաւերու թափօրը Թոփդարու պալատէն վերադարձին՝ դարձեալ բոլոր նաւերը դրօշներով զարդարուեցան։

—Իսլամ ու ոչ–իսլամ վարժարաններու ուսանողներ Վեհ. Սուլթանին անցած տեղերուն վրայ կենալով, երգեր երգեցին եւ երախտագիտական ուղերձներ մատուցին։

—Մայր–Թագուհին եւ պալատական տիկիններն ալ երէկ այցելեցին Խըրգայի Շէրիֆը։ Նաեւ Լսկի Ալի Փաշայի մզկիթին մէջ գտնուած միւս Խըրգայի Շէրիֆը։ Մայր–Թագուհիի երթուղարձին առնն դրամներ բաշխուեցան աղքատներուն։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, իթիֆարի համար «բէնիրլի բիսէ»ներ բաշխուեցան բոլոր զինուորներուն, ոստիկաններուն, ոստիկան–զինուորներուն եւ թաղապետական բարապաններուն։

—Լինտէրունը Հիւմայունի ուսանողներուն կողմէ պատրաստուած վեց գեղեցիկ նկարներ Վեհ. Սուլթանին մատուցուեցան։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ Պոլսոյ կողմի աղքատներուն դրամական պարգեւներ բաշխուեցան։

—Երէկ Պէշիքթաշէն մինչեւ Պոլիս եղած կառավարական ու անհատական բոլոր շէնքերը դրօշներով զարդարուած էին եւ գիշերն ալ լուսավառութիւն կատարուեցաւ։

—Լինտէրունը Հիւմայունի կողմէ պատրաստուած կերակուրներ, երէկ իրիկուն, կայս. պալատ ղրկուեցան, Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար։

ԳՈՆԵԱՑԻ նահանգին նոր կուսակալ Թէվֆիգ պէյ, որ տակաւին Կ. Պոլիս կը գտնուի, կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ ներկայ գտնուեցաւ Խըրգայի Շէրիֆի հանդէսին։

ՍՈՒՐԻՅԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԸ հինգշաբթի օրը ճամբայ պիտի հանուի Մախսուսէի Քաբլան չոգենաւով։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳԱՑ քննիչ յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Ֆէրիտ փաշայի նախագահութեամբ։

—Սպարապետի Դուռը հեռագրեց Էսթրնէլի, Սէլանիկի, Մանաստիրի, Դուսովայի, Եանեայի ու Ճքոտրայի կուսակալութեանց՝ մանրամասնօրէն տեղեկագրել թէ մինչեւ հիմա ինչ գործողութիւններ կատարուած են՝ Ռումէլիի Նահանգաց հրանգիսն ոստիկան–զինուորներու վերաբերեալ տրամադրութեանց գործադրութեանը մասին։

—Ռումէլիի նահանգաց քննիչ յանձնաժողովը հեռագրեց նոյն նահանգաց քննիչներուն որ կատարուելիք բոլոր գործողութիւնները մանրամասնօրէն տեղեկագրուին Բ. Դրան։ Ինչպէս նախապէս ալ ծանուցուած էր, այդ տեղեկագիրները, եթէ գաւառակներէն ղրկուած են՝ գաւառներու, եւ եթէ գաւառներէն՝ նահանգներու կեդրոններու մէջ պիտի քննուին. այդ մասին պաշտօնականներուն ընթայքն ալ պիտի տեղեկագրուի։

—Ռումէլիի նահանգաց քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշա գրեց Բ. Դրան թէ կամուրջներու ու խճուղիներու տնօրէն Եուսուֆ Բաշի պէյ եւ Հալքալըի երկրագործական վարժարանին ուսուցիչներէն Նէսլիպ պէյ, որոնք նախապէս Ռումէլիի նահանգները ղրկուած էին, քննիչ մարմնոյն անդամակցին եւ թէ առայժմ ուրիշ պաշտօնեայի պէտք չկայ։ Մեծ–Եպարքոսը այդ մասին հարկ եղած զեկոյցը ըրաւ պատկանեալ պաշտօնարանին։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՕՍՄ. ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Ցունաց Պատրիարքական Փոխանորդը, երէկ, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Լոնտոնի օսմ. նոր դեսպան Էթէէն Միւղիրիւս պէյի։ Ինչպէս յայտնի է, Ն. Վեհափառութիւնը որդին է Լոնտոնի օսմանեան նախկին դեսպան հանգուցեալ Քոսթաքի Միւղիրիւս փաշայի։ Նոյն դեսպանատան եւ ուրիշ դեսպանատնց մէջ քարտուղարի պաշտօն վարած է։ Միւղիրիւս պէյ Հռոմի օսմ. դեսպան եղած եւ յետոյ Սամսոնի իշխանութիւնն ալ վարած է։ Միւղիրիւս պէյ նորեկ մը պիտի չըլլայ Լոնտոնի մէջ, վասն զի ինչպէս վերը ըսուեցաւ, իբրեւ քարտուղար պաշտօնավարած է։ Նաեւ կատարելապէս հմուտ է անգլերէնի։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներէն անոնք որ Աշիրէթներու դաւակներ են եւ Զ. զօրաբանակին մէջ (Պաղտատ) պիտի պաշտօնավարեն, կայս. Իրատէով հարիւրապետութեան աստիճանի բարձրացան։ Այդ առթիւ երեւելի ոստիկան մը մատուցին յոտս կայս. Դահոյից։

ՈՍՏԻԿԱՆ–ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ. — Մեծ–Եպարքոսը հեռագրեց Սէլանիկի եւ միւս կուսակալութեանց որ, ոստիկան–զինուորներու ամսաթոշակներուն ամէն ամիս վճարումը հրամայող կայս. Իրատէին համաձայն, հոկտեմբերի ամսաթոշակը վճարուի ոստիկան–զինուորներուն։

ՑՈՐԵՆՆԵՐԸ.— Անցեալները ծանուցուեցաւ թէ երկրագործական նախարարութիւնը զանազան որոշումներ առած է՝ տեղական ցորեններու վիճակը բարւոքելու եւ երկրագործութիւնը աւելի զարգացնելու համար։ Նոր լուրի մը նայելով, նոյն նախարարութիւնը որոշեր է օսմ. երկիրներու յարմար տեղերը եւ Ամասիոյ ու Սամսոնի մէջ մթերանոցներ հաստատելով, մաղեր եւ երկրագործական զանազան գործիքներ վաճառել. նաեւ այդ մթերանոցներուն իբրեւ դրամագլուխ երկրագործական պանքային շահուն մէկ երրորդին յաւելեալ մասէն 1400 ոսկի տալ իբրեւ փոխառութիւն։ Միանգամայն նահանգներու հողերը չընչանակներու բաժնելով, իւրաքանչիւրին բերքերուն համար մրցում մը հաստատել։

ԹՈՒՐԲԻՈՑ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան քանակցութիւնները պիտի վերսկսին։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ դեսպանը որ արձակուրդով Պուքրէշ կը գտնուէր, երէկ Կ. Պոլիս դարձաւ։

Պ. Պէրթէ, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահը, երէկ, Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։ Պ. Պէրթէ Բարիզի մէջ պիտի անցընէ Ծնունդի ու Տարեգլուխի տօները։

ՇԷՐԷՖԻԷ. — Նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, օրէնքին վրայ յաւելուած մը եղաւ՝ փողոցներու ընդարձակման առթիւ կալուածատէրերէն առնուած «չէրէֆիէ»ները աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ արտաքին գործոց նախարար Պ. Սքուզէս, այցելութիւն տուեր է Աթէնքի օսմ. դեսպան Բիֆաթ պէյի։

ՄԱՀԱՅՈՒՑԱԿ. — Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ նոյեմ. 25էն դեկտ. 1 պատահած մահերու թիւն է 264, որոնց 6ը՝ թիֆոյէ, 1ը՝ ծաղկախտէ, 2ը՝ հարսանթէթ, 1ը՝ կարմրախտէ, 32ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսներն ալ զանազան ախտերէ։

ԽՃՈՒՂԻՆԵՐՈՒ չինութեան տուրք վճարող մը երբ իր ծննդավայրէն բացակայ է, անվճար մնացած մասին համար տուգանքի պիտի չենթարկուի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Կիրակի օրը Աղքանդրիոյ մէջ ու շրջակաները քոլէրայէ հինգ դէպքեր ու չորս մահեր պատահեր են։

ԹԱԹԱՎԱՑԻ յոյն աղջկանց վարժարանին տնօրէնուհի Օր. Ֆիլոմէն Բէնթոնատէսի կողմէ մաղով շինուած նկար մը, որ Բեղերհովի եկեղեցին կը ներկայացնէ, Նիքոլա կոյսեր մատուցուած ըլլալով, Ն. Վեհափառութիւնը Ռուսիոյ կայս. Թագը ներկայացնող ականակուռ դեղեցիկ քաղաք մը պարգեւեց այդ օրիորդին։ Նուէրը յանձնուեցաւ դեսպան Պ. Զինովիէվի կողմէ։

ՁՄԵՌԸ.— Այտընի ու Դոսովայի նահանգներուն մէջ ձիւն տեղացած է։

—Կ. Պոլսէն Իզմիր գացող չոգենաւերը Վարանէլի մէջ սպասեր են, Միջերկրականի մէջ սաստիկ փոթորիկ տիրելուն համար։

—Պուլկարիոյ մէջ ձմեռը կը շարունակէ սաստկութեամբ։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Ռուսական Իմբէրաթոր Նիքոլայի չոգենաւը ընկղմած է այլ, Օտեսայի առվեւ խրած է։ Զիւնի փոթորիկի լուսնելով ճամբան մոլորեր է. երկու գիշեր վտանգաւոր դիրքի մէջ մնացեր է, բայց Իսմայիլա չոգենաւը որ մօտէն կ'անցնէր, տեսնելով օգնութեան փութացեր եւ աղատեր է բոլոր ուղեւորները։ Արկածեալ չոգենաւին կրած վնասը մեծ բան մը չէ։

ԲԱՌՔ Ընկերութեան գործակալութիւնը Մարսիլիայէն դեկտ. 15 թուականով հեռագիր մը մը ստացաւ ծանուցանող թէ Սիրասի չոգենաւը ճամբայ ելած է եւ թէ Միենկէրի չոգենաւին վաղը ճամբայ ելլելն ալ յուսալի է։ Այդ հաշուով նոյեմ. 13/26էն իվեր Սիրասի ֆրանսական առաջին չոգենաւն է որ Մարսիլիայէն ճամբայ կ'ելլէ։

Պ. ԲՍԱԼԹԻի կարասեաց վաճառատունը, այս օրերս ճոխ մթերք մը ստացած է ամէն տեսակ կարասիներու, սրասի, ննջասենեակի, ճաշասրահի համար, եւլն.։ Գիները զեղչուած են։ 10—30

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա.ՁԴ.— Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4 % բրիօրիթէ պարտաթուղթերու տէրերուն, թէ 1890 ապրիլ 15/27ի Կայս. հրամանագրին ԺԴ. յօդուածին համաձայն, վեց տարուան պայմանաժամին միջոցին չգանձուած կարօնները՝ իրենց պայմանաժամին վերջնաղուն թուականէն սկսեալ, ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, պայմանաժամը 1897 մարտ 1/13ին վերջացող յիշեալ պարտաթուղթերու 13 թիւ կարօնները, եթէ մինչեւ 1903, 28/13 մարտ չգանձուին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։

* * *

Ա.ՁԴ.— Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. Հանր. Պարտքի պահանջատէրերուն թէ՝ 1881, դեկտ. 8/20ի Կայս. հրամանագրին Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին համաձայն, բոլոր այն կարօնները որոնք իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն ետք, մինչեւ վեց տարի չգանձուին, ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, 1897, մարտ 1/13ին պայմանաժամին լրացող թիւ 27 կարօնները, եթէ մինչեւ 1903, 28/13 մարտ չգանձուին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 23/6 դեկտ. 1902 3—12

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սոֆիայէն տեղեկութիւն տրուած է Պատրիարքարան թէ տեղւոյն ազգային–ներուն մէջ ծագած վէճերը խաղաղեր եւ թաղ. Խորհուրդ ընտրուելով գործի ձեռնարկուեր է։ Սոֆիայի մէջ կը գտնուին այժմ 65 տեղացի եւ 120 պանդուխտներ, բաղկացած միջակ եւ աղքատ դասակարգէն։ Ունին փոքրիկ հին մատուռ մը գեղնապոր եւ անոր մօտ գեղնայարկ խարսուլ սենեակ մը՝ իբր վարժարան, որուն կ'աշակերտին քառասուն երկսեռ տղաք, վարժուհիի մը հսկողութեան ներքեւ, Եկեղեցիի բակին մէջ գտնուած տապանաքարերէն կ'երեւայ թէ արձանագրութիւնը 40 տարիի հնութիւն մը ունի։ Այս փոքրիկ մատուռին հետ բաւական փոքրիկ գեղին մը ունին Հայերը, որ Սոֆիայի լաւագոյն տեղերէն մէկն է. հիմա կը խորհին այդ գեղին վրայ շէնք մը բարձրացնել, դպրոցին յատկացնելու համար։

—Քաղաքական ժողովը հրաւիրուած է նիստ գումարել վաղը առաւօտ Դալաթիոյ Խորհրդարանը, Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ. վաղուան նիստին մէջ նը-կատողութեան պիտի առնուի Պատրիարքարանի ելմտացոյցին խնդիրը։

—Ս. Էջմիածնէն կը հաղորդուի թէ Պաքուէն խնդրագրով դիմում եղած է Ս. Հայրապետին, որպէս զի վիպագիր Պերճ Պռոշեանը քահանայ ձեռնադրուի։ Այդ խնդիրքին համաձայն, Ս. Կաթողիկոսը դիւանը դիմած է Պռոշեանի ծննդավայր Աշտարակ գիւղը եւ տեղեկութիւն պահանջած է թէ՝ Պռոշեան երբ չորս աստիճան (դպրութիւն) ստացած է։ Այս առթիւ պէտք է յիշել թէ դպրութեան չորս աստիճանը՝ իբրեւ եկեղեցական աստիճան՝ իր յատուկ կարեւորութիւնը ունի, մանաւանդ վանքերու մէջ, այնպէս որ ի հնուց սովորութիւն կայ չորս աստիճան ընդունող անձերը երբեմն յատուկ տումարի մէջ արձանագրել։ Այս սովորութեան կը հետեւին նաեւ քանի մը վանքեր ալ, եւ ընդհանրապէս եպիսկոպոսը յատուկ դպրութեան վկայական մը ալ կուտայ չորս աստիճան ընդունողներուն, որպէս զի ուրիշ առթիւ չկրկնուի այս եկեղեցական կարգը, թեպէտ դաւառներու մէջ կը գտնուին չորս աստիճան ընդունող դպիրներ, որոնք երկու եպիսկոպոսէ ալ ընդունած են դպրութեան կարգը։ Այս սովորութեան համաձայն, Էջմիածին ալ հարկ կը դատէ պահանջել դպրութեան վկայականը, որպէս զի քահանայացուն չորսէն վեր մինչեւ եօթը աստիճանները միայն ընդունի։

—Խըրգայի Շէրիֆի առթիւ, Դալաթիոյ Կեդրոնական վարժարանին կողմէ Թուրքերէն լեզուի ուսուցիչ Ստեփան էֆ. Կուրտիկեանի պատրաստած ու Թաճեան էֆ. գեղագրած մէկ ուղերձը երէկ մատուցուեցաւ յոտս Կայս. Դահոյից։ Նոյնպէս Հիւանդանոցի որբերէն խումբ մը, առաջնորդութեամբ իրենց դաստիարակին, Վեհ. Սուլթանին մատուցին ոտանաւոր ուղերձ մը։

—Կ'ըսուի թէ բարեւար անձ մը պիտի նորոգէ Խասգիւղի Դալֆեան որբանոցը, 800–1000 ոսկի ծախսելով։ Ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆ. Նորոգութեան յատակագիծը պատրաստելով՝ ներկայացուցեր է Ս. Պատրիարքին։

—Աբրահամ փաշա Բարթող, 10 խաչեվի բրնձ զրկած է Ս. Գրիգորեան հիւանդանոցին։

—Զէյնոբ պէյ Մէրճանթեան, հետեւեալ նուիրատուութիւնները բրած է Գրիգոր էֆ. Ճիպէրեանի հարսնիքին առթիւ.— Պալաթի Աղքատախնամին՝ 2 ոսկի, Խասգիւղի Աղքատախնամին, Թորգարան եւ կեդեցիին (աղքատներու համար) 1, Էյնալի երկու եկեղեցիներուն 1 ոսկի։ Նաեւ լքուած աղջկան մը՝ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիի մանկապարտէզին մէջ ուսեստի ծախքի համար՝ տարեկան 4 օսմ. ոսկի յատկացուցած է։

—Ուրֆայի աղջկանց վարժարանին մէջ ասեղնանկարի ճիւղ մը բանալու փափաք յայտնուած ըլլալով, հոգաբարձութիւնը այդ նպատակաւ գումար մը յատկացուցեր է վերջերս հարկ եղած նիւթական յանձնարարութիւնները եղած ըլլալով՝ մէկ քանի օրէն պիտի սկսին աշխատութիւնները։

— Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը կը ջանայ կարող տնօրէն–բժիշկ մը պաշտօնի կոչել։ Կ'ըսուի թէ Հոգաբարձութիւնը մտադիր է հիւանդանոցի տնօրէնութեան պաշտօնը յանձնել Տոքթ. Սամուէլ Լապֆինճեանի, որ բաւական տարիներ պաշտօնավարած ըլլալով Մէյանիկի եւ Իզմիրի մէջ, հիմա Պարսկական դեսպանատան բժիշկն է։

—Սինկարուրէն հայ վաճառական մը՝ Սերոբէ էֆ. Թագւորեանի ձեռքով՝ երկու անգլիական ոսկի ղրկած է Գումգապուի գուրսի աղգ. երկսեռ վարժարաններու աղքատիկ տղոց հագուստի շինութեան համար։

—Ցակոբ էֆ. Պոտիկեան Բերայի Աղքատախնամին առաջարկեր է որ լաթ լուալու եւ արդուկելու համար իր ծախքով հաստատելիք աշխատանոցին համար բարոյական աջակցութիւն ըլլայ։ Այդ աշխատանոցին մէջ 30 աղքատ կիներ օրական պիտի առնեն։ Պոտիկեան էֆ. խոստացեր է Բերայի Աղքատախնամին ձգել կամ իր չահուն տասանորդը եւ կամ ամսական 3 ոսկի։

—Դասամ–Փաշայի Թաղ. Խորհուրդի խնդրանքին վրայ, Մանուկ էֆ. Սմբատեան, կիրակի օրը ճարտարապետ Գրիգոր էֆ. Մելիտոսեանը ղրկեր է Դասամ–Փաշայ, տեղւոյն եկեղեցիին վերաբերեալ նորոգութեանց առթիւ հարկ եղած քննութիւնները կատարելու համար։

ԴԱՀԻՃԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Անցեալ կիրակի, 24 նոյեմ. հաստատութեան 36րդ տարեդարձին առթիւ, Ս. Պատրիարք Հայրը որբուհիներուն առատ շաքար բաշխել տուաւ։

Որբանոցիս խնամակալ Բարթող Թելեան եւ Կարապետ Խաչատուրեան էֆէնտիները իրենց անձնականէն հիւրերուն ի պատիւ սեղան մը տուին, որուն մասնակցեցան նաեւ բոլոր որբուհիները։

Եղիա էֆ. Շահպազ 3 օսմ. ոսկի յանձնած է խնամակալուհիներուն։ Հետեւեալ նուէրները ուղղակի որբանոցիս ներքին տնօրէնութեան յանձնուեցան.— Բարեսէր ոմն 2 օսմ. ոսկի, Գրիգոր էֆ. Պալըքճեան 56 ղրուշ, Տիկին Մաննիկ Տաղուտեան 54 ղրշ. հանդ. Տիկ. Աղաւնի Գաղգեանի հոգւոյն, Խասգեղցի ոմն 40 ղրշ., Հեթում էֆ. Սեթեան 36 քասթոր գլխարկ, 5 ծրար սթլալ ժապաւէն, եւ այլ իրեղէններ, որոնց գինը կը յանգի 5 օսմ. ոսկիի։ Ստեփան էֆ. Իբէկեան 44 կտոր օժիտի վերաբերեալ ձերմակեղէններ։

Շնորհակալութիւն իմ եւ բոլոր որբուհիներուն կողմէն բարեսէր նուիրատուներուն։

Տեղակալ Մայր- Գալֆ. Որբանոցի
ԳՐԻՍՏՈՒՆԷ ՄԵՐՊՈՏ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Խասգիւղ, 29 նոյեմ. 1902

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԷԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 15 դեկտ.— Բեռերսպուրգէն կը հեռագրեն Բոլիվիան Գորեսբոնշեցի թէ Լամտորվի կոմսը որ արտաքին գործոց նախարար ըլլալէն ի վեր, Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր ներկայանալու առիթը չէր ունեցած, մօտերս Վիէննա պիտի գայ՝ իր յարգանքները մատուցանելու Ն. Վեհափառութեան։

—Գորեսֆելդպաթ, խօսելով Լամտորվի կոմսին Վիէննա կատարելիք ուղեւորութեանը եւ Ռուսիոյ պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած զեկոյցին վրայ, կ'ըսէ թէ Աւստրիոյ–Հունգարիոյ եւ Ռուսիոյ գործելու եղանակը ցոյց կուտայ թէ համամտութեամբ կ'ընթանան քաղաքական խնդիրներու մէջ։ Այդ գործակցութիւնը, որ Բեռերսպուրգի համաձայնութեան դոյութենէն ի վեր քանի անգամներ առիթը ունեցած է իր արդիւնքը ցոյց տալու, կ'երաշխաւորէ նաեւ հիմակուան գործերու յաջողութիւնը։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ երկու տէրութիւնները միտքերնուն չեն անցըներ աղդեցութիւն բանեցնել պալքանեան երկիրներու ներքին քաղաքականութեանը վրայ, բայց բնաւ թող պիտի չտան որ Պէլկրատ կամ Սոֆիա նպաստաւորին կարգ մը ձեռնարկներ յայտնի կամ գաղտնի կերպով, եւ կամ անդորրութիւնը խանգարուի ուրիշ որ եւ է կերպով։ Վիէննական թերթը կ'ըսէ թէ լաւ ու օգտակար է որ սերպ եւ պուլկար ժողովուրդները պատրանքներու չետեւամտին, վասն զի ատոնք աղեսաբեր պիտի ըլլան իրենց համար։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրիներիի յայտարարեց թէ առեւտրական դաշնադրութիւնները դադարեալ հռչակելու մասին պաշտօնական ու կէս–պաշտօնական որ եւ է զեկոյց չէ ստացած։ Արտաքին գործոց նախարարը յարեց.—«Զեմ յուսար որ Դերմանիոյ հետ մօտերս կատարուելիք բանակցութեանց առթիւ ծանր դժուարութիւններու հանդիպինք։ Գալով Աւստրիոյ–Հունգարիոյ հետ առեւտրական դաշնադրութեան խնդրին, Իտալիա հիմակուհիմա դադարեալ պիտի հռչակէ գայն։ Զեմ դիտեր, սակայն, թէ Աւստրիա–Հունգարիա այդ մասին ինչ որոշում պիտի տայ։» Նախարարը, Վիէնէյցէլայի խնդրին վրայ խօսելով, ըսաւ թէ Իտալիա կը մասնակցի անգլիւ-գերմանի գործողութեանց՝ Վենէյցուէլայի դէմ։

ԿՈՒԱՅՐԱ.—Բուէրթօ–Բապէլոյէն ռըմբակոծութիւնը 45 վայրկեան տեւեց։ Լիպէրթատոր միջնաբերդին Սալանէ ամրոցը աւերակ դարձաւ։ Անգլիական Զէրիպտիս մարտանաւին նաւաստիները ցամաք ելան ու գրաւեցին միջնաբերդը, անգործածելի վիճակի մատնելով թնդանօթները։

ԲՈԼԱՐԲԱՍ. — Ժողովուրդը, Բասթրօ նախագահին ապարանքին առջեւ հաւաքուելով, յայտարարեց թէ պարտքը պիտի կատարէ, նոյն իսկ կեանքը զոհելով։

ՊԷՐԼԻՆ. — Վարվերց լրագրին դէմ բացուած դատը, վախճանեալ Պ. Բրուրի դէմ բրած յարձակումներուն համար, տեղի պիտի չունենայ, վախճանեալին ընտանիքին պահանջումով։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 15 դեկտ.— Կուայրայէն կը հեռագրեն թէ Անգլիացիները այրեր են բանտին ներքին մասերը եւ Լիպէրթատոր ամրոցը։

—Բուէրթօ–Բապէլոյէն կը հեռագրեն թէ Պոսէն ծովակալը ծանուցեր է Բասթրօ նախագահին թէ վենէյցուէլեան բոլոր նաւերը պէտք է նաւանդիստէն հեռանան մինչեւ հինգ օր։

ՀՌՈՄ.—Իտալական վեց յածաւորակներ Վենէյցուէլայի ջուրերը դացին՝ ոյժ տալու իտալական պահանջումներուն։

—Այսօր Բուէրինալի պալատան մէջ կատարուեցաւ նորածին Մաֆալա իշխանուհին մկրտութիւնը։

ՊԷՐԼԻՆ. — Թրանսվալի վկայականներ ունեցող հոլանտացի, ֆրանսացի ու գերմանացի անդամներուն մինչեւ համաձայնութիւն գոյացաւ Թրանսվալի հոլանտական երկաթուղիին համար։ Ցունուար 10ին ընդհանուր ժողով մը պիտի գումարուի, ուր նոր միջոցներ ձեռք պիտի առնուին՝ արժեթուղթ ունեցողներու իրաւունքները պաշտպանելու։

ԼՈՆՏՈՆ.— Արժանթինի կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ Մ. Նահանգները եթէ յարգել չտան Մընրոէյի վարդապետութիւնը, ինք Վենէցուէլայի պիտի օգնէ։

ԲԱՐԻԶ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը ոյժ պիտի տայ Վենէցուէլա բնակող ամերիկացի հպատակներու պահանջումներուն։

ՀՌՈՄ.— Զարը Իտալիա կը սպասուի ապրիլի վերջերը, եւ Գերմանիոյ կայսրը մայիսի առաջին շաբթուն։

ՔՕՄԸՐՇԷԼ ՍԹԻՄԵՐԻՔ ՔԸՍԲԷՆԻ
(Լիմիթդ)——ԼՈՆՏՈՆ
COMMERCIAL STEAM SHIP COMPANY
(Limited)——LONDON

Ա.ՁԴ.—Մակնուս Մէյլ չոգենաւը, որ դեկտ. 9/22ին հոս կը սպասուի, Պոլսոյ, Մարմարայի եւ Սելանիկի նաւահանգիստներէն ապրանք պիտի բեռցնէ Լոնտոն, Հալ եւն. տանելու համար։

Ամէն տեղեկութեանց, նաւուղղէքի եւն. համար դիմել գործակալներուն՝

Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

ՍԻՐՈ ՏԸ ՌԷՖՈՐ ԻՈՏԷ
ԼԱՊԻՄՈ ԵՒ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրոպ Անթիսքօռպիւթիքի և Մօռիս ձկան իւղին տեղ՝ աւշկանութեան, ոժգոյն ու ակարակազմ տղայոց մարմնի փոփոխումն գէջ. ինչպէս նաեւ վիզի գնդիկները հալեցնելու և սիրոյծային քանալու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ԶԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ազաքինողներու տկար կազմ ունեցողներու, արեան ալակաւութեան և մարքի հիւանդութեան ենթարկուողներու ու կուրծքի տկարութիւն առաջացողներու՝ ձկան իւղն կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը գանեցնեն զայն գործածողները, որոնք կամ գար չանցով կը խմեն և կամ կը սոփուին բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի բժշկական Ճառէն ոսքիէս. ԲՈՒՐԳՈԼ. նոր ձիւն իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԳՈԼԻ ԶԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ որ հնարակ ձկան իւղու զզուեցուցիչ համն ու հոտն գերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անուշախ, եղուիկի ու մանիշակի հոտ կը զգոնէ. ինչ որ բացառիկ գիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու առեն, ո՛չ ալ ուկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները մանաւանդ. թեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԳՈԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ԶԿԱՆ ԻՒՂԸ որ մինչեւոյն ժամանակ ազդեցիկ և փրմուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի թիլուածքներու. հարբուխի կուրծքի սրկարութեան և մինչեւ իսկ կրծոյ առաջն առնել թոքախտի։ Ամէն ճաշէ առա մէկմէկ գդալ առնել պէտք է.

կը ծախուի Պ–հնէ գաւառ Քիւշիւքի ն դեղարանը, Սուլթան Համամ Մէշիքի Լիենս և Պոնթիքիանոսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։

796 17—52

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ�smՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ. Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար. շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և ու անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական ակայութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ. լի ջերը կը թուլնան, ծունկերը կը կարտին ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ. սիրտը կը արագի և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մուցնելու և գայն զօ տցնելու համար. բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին. այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարեալապէս կը մուցնէ արեան մէջ, ջիղերը ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կը տայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են. անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon անունն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամենէն աղդու դեղն է աքսաքախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու ծով։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՓԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅՑԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Տամանք ալեզգաւոր Բաղիքի Համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանք համար դիմել Փոքր Խանային Թաղ Հանէ Բաղչէ փողոց։
516 Բ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Ֆօrsոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգտենաւք։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամմէկ	3000	Թիպա	2500
Անգիս	3000	ՆէբՔիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանոքուս	3000	Բէրա	2250
Տարոս	3000	Սէթնրա	2000
Օսմանլի	3000	Կասրբնի	1500
Մարիանիս	2500	Գիպէտ	1500

Դիմել առ Թ. Վ. ՌԻԻԹՈՒ և ԸՆԿ
Ուսքիզ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
ԸՆԿԵՐութեան կեդրոնատեղին, Բեդերապուրկ

Ընկերութիւնը խիստ հպատաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արժէքներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգեկառքի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կենդանի վայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	12?,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր ֆՆՆիչ Ա. ՀԻՒՐՊԻՒԶ
Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ԲԷԲԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել Դալաթիա, քարափ ի վայ, հին մաքսատան տեղը. գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
56, Ռիւ տը Պոնսի
Ապրանքներու ցանկին առաջքումը ձրի

Պ. Ա. Ն Ջ Ե Լ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՊԳՈՒ
Եւ Գոխոնֆէքշ անունը ստորագրեալ

Կրկին արծաթ զօնում բոլոր առարկաներու
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

Իր վաճառուն կ ՊՈԼԻՍ. գլխաւոր վաճառատաղց մէջ. ԻԶՄԻՐ Ս ծորվիտսէս 47, Ռիւ Ֆրանսիս ՄԷԼԼԱՆԻԿ՝ Բէր Լամ վաճառատաղ, ՊԼԷՌՈՒԹ Մէկրի և Մանասէ։

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէօքա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանք	114 միլիոն ֆրանք	461, 3 ,390 ֆրանք

Այս Ընկերութիւնը կեանքի վայ կապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարգայի, չհաշուած մանակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն ծերութեան և կենդանի թոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս Պարապաքան խան։ Ընկերութեան մասին դիմել Օ. Մ. Կայս. Պանքային

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար
747 48—53 ՈՐԴԻՒ ԴԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԲԱՆԻ

Գիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմու. թիւնը գործածելով մանաւանդ բրնձափոշի

La VELOUTINE

ապրանաւոր գիր. ՊԻ
ձեռ. 534
CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ ԿԱՐԳԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Այդ դրամատունը կը վճարէ ամէն տեսակ արժէքներ՝ իրենց գիներն համեմատութեամբ՝ ամսական 20 դրչէն մինչեւ 100 դրչ որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առանց քաղուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և չհանուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կը տայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ ետքն այնքան դրչ ոչ ուղղուն ծանուցագիր մն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առեն իսկ ամէն վիճակահանութեան մասնակցելու իրաւունք ունենալով, չհաշուած ամբողջապէս կառնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէքուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 դրչ ի վճարումը մեծ զոհող թիւն մը չըլլալով և ամէն մա գու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը չակիլը, և եթէ երբեք չչակի այ, իր վճարած ներդրումն չորհիւ, յաջողիկ արժէքուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար չահաւորբեր մըն է։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱԴԱՆԶՆԱՇՆՈՒ ՀԵԱՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահով գրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտ դրամագլուխ այլեւայլ կարգագրութիւններով, չափաւոր սակերով ու հպատաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէն յետոյ ապահովագիրը անվճենի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առանց թիւն չըներ ապահովագրեալին անձնապատութեան, մեռնամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց խմաց տալուոյ ալ կատարուի նմանապէս ո՛և է սակի յաւելումի չի պահանջեր։ Ապահովագիրներուն վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

1896ի չահաբաժին է հարիւրին 18 ուրիշ. 1897ինը՝ հարիւրին 18 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուներն են ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ կ. Գոյիս. ԱՆԵԼՕ ԱՒՍՏՐՍԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ. Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ. Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մեքքէպանի փողոց, ձէւահա խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՀԱՅՏԱՐ ԼԱՅՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 Մաքսատան հին տեղը

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԷՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐ
Ընդմէջ Հալիֆ, Կ. Գոյսոյ եւ Օսթսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմմ	1497	Կոգս	1011	Մալմս	724
Այէրթ	3607	Գոնկս	2906	Կրօսնս	1695	Մարէնկս	2273
Անտէլս	1841	Գորսս	895	Լիրս	775	Մարդէլլս	3709
Արիսոգս	2377	Տիտս	4311	Լիտալկս	1581	Միքրատս	3557
Գասանս	1822	Տօմինս	937	Լինտաս	3720	Միլս	1057
Գօրօտինս	1264	Տուրս	2383	Լօրանգիս	3600	Մոնդէպէլլս	1735
Գրաս	1076	Տրաս	1713	Լուսվէր	595	Մուրիլլս	2419
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083
Գրիֆալս	4431	Էարս	2464	Իտանս	5540	Օմիս	4100
Դէլրս	1671	Էլսաթրատս	1520	Ձիւնս	1080	Ոնեարիս	4036
Դալիրսս	1337	Էրազս	1841	Քէլէս	1053	Օրլանտս	1835
Դամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1687
Դազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քոմնս	1700	Բօլս	510
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բրիսթս	2229
Միսէրս	1831	Ֆրանսիսքս	4532	Լէբանոն	2272	Բրնսլտս	1663
Գլոս	2697	Գալիլէս	3060	Լիվերնս	1848	Բօլս	1613
Գօլորատս	4235	Գիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բոմէս	1789

Թոֆիս չոգենաւը, նաւապետ Ճոն, ընդհանուր վաճառքով Հալիֆ հաւ կը սպասուի մայիս 17ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՔ ԷՆՐԻՔՍՕՆ
Թ. 23—24 Թէլիփ Միլնէթ խան 9, Քր. 877

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԻ ՍԻԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Գ. 3/16 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գ. 4/17 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցութիւն Մղրսանդրիայեն (Բորդ-Սայիտ, Սուէզ. Գերուզ, Թարաղուլուս-Նամ.
Բ. 5/18 Սէվաստոպոլ ժամը 11ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 6/19 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 7/20 Տարտանէլ, Մնորոզ, Սեդիլ, Իզմիր, Բրոս, Թարաղուլուս-Նամ, Գերուզ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Պէյրութ սանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՖԻԼՏ. ԼԷՃԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող օգտ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ամէնեան	10500	Եկիբշիրն	3300
Բէպտրիան	10500	Արմ.ղն	3300
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3800
Ֆիլատէլֆիա	9000	Ադասիան	3100
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2800
Ճորճիան	8000	Անտալուզիան	2800
Պոստոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Տրրէնինան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վավնինան	3700	Օրոզոզ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	//
Ֆասիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար։ Բեռնը հրահանգը դալեն չորեքշաբթի ժամը 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆԴԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 Մաքսատան հին տեղը

ՓԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որ ամիսը երկու անգամ կը բանեցնէ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Պիլվանիա	5500
Մաքսոնիա	18900	Քանադիան	4500
Լուքանիա	12950	Վերրա	3300
Քամբրանիա	12950	Ասվիա	2800
Դուլինիա	8845	Փրիա	2000
Ումբրիա	8 28	Սիրրիա	2000
Էթրուրիա	8100	Սամարա	2000
Սէրվիա	7392	Այէրրա	3 8
Ուրանի	7269	Էերսրզկ	16

Վերիա չոգենաւը, նաւապետ Ռիչարդսոնայ 22ին ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հաւ կը սպասուի։

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻՆԷՐ
Joly et Seagor
Թէյմանէթիլ խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարափին փողոց 220

Գ. ՆՈՒՆԱՆ. ՅԱՐՈՒ ԵՌԻՍԻՍԻՆ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՓԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅՑԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Տամանք ալեզգաւոր Բաղիքի Համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանք համար գիմել Փոքր Խանային Թաղ Հանէ Բաղչէ փողոց։
516 Բ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Ֆօrsոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգտենաւք։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամմէկ	3000	Թիպա	2500
Անգիս	3000	ՆէբՔիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանոքուս	3000	Բէրա	2250
Տարոս	3000	Սէթնրա	2000
Օսմանլի	3000	Կասրբնի	1500
Մարիանիս	2500	Գիպէտ	1500

Դիմել առ Թ. Վ. ՌԻԻԹՈՒ և ԸՆԿ
Ուսքիզ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ։

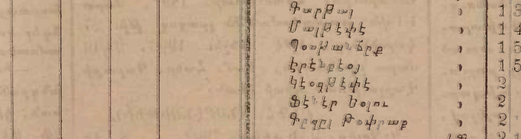

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կատարելու 19 2 Նոյեմբեր 1 (Ն.Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ	Թ. 2 Ճամբ. Ելա.	Թ. 34 Բառն Ելա.	Թ. 4 Ճամբ. Ելա.	Թ. 6 Ճամբ. Ելա.	Թ. 8 Ճամբ. Ելա.	Թ. 36 Բառն Իրիկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 12 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ Իրիկ	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ Ելա.	Թ. Ճամբ. Ելա.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Բարաքէոյ Կամուրջ մկն	1 20	1 3	3 33	5 30	7 8	8 15	10 30	11 30				
Հայտար Փաշա ժմ.	1 45	—	3 58	5 55	7 33	8 40	10 5	11 55				
Գալաթա Թօրթաք մկն	1 55	2 25	4 8	6 5	7 43	8 55	11 5	12 5				
Բէշիկ Թաշ »	2 1	—	4 14	6 11	7 50	9 5	11 11	2 11				
Ֆէնէր Եոլու »	2 5	2 36	4 17	6 14	7 54	9 9	11 5	12 14				
Կէօզ Թէփէ »	2 9	—	4 21	6 8	7 58	9 15	11 19	12 18				
Էյէնքէյ »	2 13	2 47	4 26	6 23	8 4	9 21	11 24	12 22				
Գօսթանտիր »	2 2	2 5	4 32	6 29	8 10	9 3	11 30	12 28				
Մալթէփէ »	2 28	3 8	4 4	6 37	8 19	9 44	11 38	12 36				
Բարթալ »	2 39	3 2	4 51	6 48	8 31	0 1	11 48	12 46				
Բէյնտիր մկն	2 46	3 12	4 58	6 55	8 39	10 11	11 55	12 53				
Թուզլա »		3 37				10 21						
Կէյկպէ »		3 59				10 46						
Տիլ Իսքէլէսի »		4 19				11 10						
Թավշանտիլ »		4 4				11 37						
Հէրէքէ »		4 51				11 47						
Եարբանա »		5 8				12 6						
Թիւթիւն Զիֆթլիք »		5 29				12 30						
Տէրինէ »		5 12				12 44						
Իզմիտ ժմ.		5 53				12 57						
Պէօյիւք Տէրպէնտ մկն		6 7				13						
Մապանա »		6 7										
Համիտիէ »		7 2										
Կէյկէ »		7 26										
Աք Հիսար »		7 50										
Մեքէնէ »		8 34										
Լէֆքէ »		8 56										
Վէզիր Խան »		9 26										
Պիլէնիք ժմ.		9 50										
Բարաքէոյ մկն	1 2	1 25										
Պոզիւք »	1	1										
Ին Լօնու »		2										
Զուբուր Հիսար »		2 36										
Էսկի Շէհր ժմ.		3 15										

Այս գնացքերը 1903 փետր. 1էն սկսեալ կը գործեն

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ	Թ. 1 Ճամբ. Ելա.	Թ. 3 Ճամբ. Ելա.	Թ. 5 Ճամբ. Ելա.	Թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 31 Բառն Ելա.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 11 Ճամբ. Ելա.	Թ. 13 Ճամբ. Ելա.	Թ. 33 Բառն Ելա.	Թ. Ճամբ. Ելա.	Թ. Ճամբ. Ելա.	Թ. 7 Ճամբ. Իրիկ.
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհր մկն.									17 40			
Զուբուր Հիսար »			15						12 16			
Ին Լօնու »									12 48			
Պոզիւք »									1 24			
Բարաքէոյ »									1 58			
Պիլէնիք ժմ.									2 48			
Վէզիր Խան »									2 58			
Լէֆքէ »									3 34			
Մեքէնէ »									4 4			
Աք Հիսար »									4 40			
Կէյկէ »									5 0			
Համիտիէ »									5 28			
Մապանա »									6 2			
Պէօյիւք Տէրպէնտ »									6 36			
Իզմիտ ժմ.									7 1			
Տէրինէ մկն.									7 34			
Թիւթիւն Զիֆթլիք »									7 59			
Եարբանա »									8 7			
Հէրէքէ »									8 18			
Թավշանտիլ »									8 30			
Տիլ Իսքէլէսի »									8 55			
Կէյկպէ »									9 5			
Թուզլա »									9 14			
Բէյնտիր ժմ									9 40			
Բարթալ մկն	1 25	1 54	2 28	3 14	4 37	6 38	8 20	9 5	10 —			
Մալթէփէ »	1 33	2 2	2 37	3 23	4 50	6 47	8 30	10 2	10 14			
Գօսթանտիր »	1 43	2 12	2 47	3 33	5 5	6 57	8 41	10 14	11 1			
Էյէնքէյ »	1 51	2 21	2 56	3 41	5 19	7 5	8 51	10 25	11 12			
Կէօզթէփէ »	1 5	2 28	3 3	3 50	5 32	7 12	8 59	10 34	11 26			
Բարաքէոյ »	2 2	2 32	3 7	3 54	5 36	7 6	9 3	10 38	— —			
Ֆէնէր Եոլու »	2 7	2 37	3 11	3 58	5 4	7 20	9 9	10 43	11 37			
Գալաթա Թաշ »	2 0	2 40	3 4	4 1	5 45	7 23	9 12	10 47	— —			
Հայտար Փաշա ժմ	2 1	2 45	3 10	4 6	5 53	7 28	9 19	10 53	11 46			
Բարաքէոյ Կամուրջ մկն.	2 28	2 53	3 27	4 15	6 5	7 38	10 27	11	12 5			
	2 48	3 18	3 52	4 40	6 30	8 3	9 52	11 25	2 30			

Այս գնացքները 1903 փետր. 1էն սկսեալ կը գործեն